

Møte onsdag den 17. april 2013 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 72):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representanten Laila Dāvøy vil framsette et representantforslag.

Laila Dāvøy (KrF) [10:00:40]: Jeg har gleden av å fremme et representantforslag på vegne av representantene Øyvind Håbrekke, Hans Olav Syversen og meg selv om handlingsplan for bedre foreldresamarbeid etter samlivsbrudd.

Presidenten: Så ønsker representanten Dagrūn Eriksen å framsette et representantforslag.

Dagrūn Eriksen (KrF) [10:01:06]: Det er en ære å fremme et forslag på vegne av stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Line Henriette Hjemdal, Geir Jørgen Bekkevold og meg selv om å innføre bindende aksjonæravstemning om lederlønninger i aksjeselskap.

Presidenten: Så ønsker representanten Robert Eriksen å framsette et representantforslag.

Robert Eriksen (FrP) [10:01:37]: Jeg har gleden av på vegne av representantene Gjermund Hagesæter, Per Sandberg, Jan Arild Ellingsen og meg selv å framsette et forslag om opprettelse av en ny krigspensjonsordning for veteraner som har deltatt i internasjonale operasjoner.

Presidenten: Så ønsker representanten Gjermund Hagesæter å framsette et representantforslag.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:02:11]: På vegner av stortingsrepresentantane Per Sandberg, Åge Starheim, Morten Ørsal Johansen og meg sjølv har eg gleda av å fremme representantforslag om tiltak for å betra infrastrukturen innan drikkevatnforsyning og avløp.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:02:40]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Anniken Huitfeldt, Rigmor Aasrud og Marit Arnstad vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte statsrådene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Bård Hoksrsud.

Bård Hoksrsud (FrP) [10:03:11]: Det er vel ikke veldig vanskelig å skjønne hvem jeg skal stille spørsmål til – det er til samferdselsminister Marit Arnstad.

Regjeringen la fredag fram sitt forslag til Nasjonal transportplan. Alle regjeringens utskremte løp rundt i byer og bygder og skrøt hemningsløst av hvor bra dette skulle bli.

Men mange kommer til å bli skuffet de kommende årene, spesielt alle de som hver dag kjører rundt på de 44 000 km med fylkesveier vi har. Mye av veinettet er i ferd med å råtne på rot. Asfalten smuldrer opp. Det er massevis av hull. Bruer og tunneler må repareres og rustes opp. Forfallet har nå kommet opp i svimlende tall – et sted mellom 45 mrd. kr og 75 mrd. kr. Det er også nesten 4 700 km fylkesvei som mangler fast dekke eller asfalt. Det tilsvarer strekningen Kristiansand–Kirkenes tur-retur. Dette burde det vel vært gjort noe med for lenge, lenge siden, og det viser et enormt behov.

Statsråden sa på fredag at regjeringens bevilgninger til fylkeskommunene i den nye nasjonale transportplanen skal sørge for å stoppe forfallet i løpet av de første årene. Deretter skal man begynne å ta igjen forfallet. Det blir spennende å høre hvordan og når statsråden har tenkt å ta igjen det enorme forfallet, når vi vet at bare i senterparti-leder Navarsetes hjemfylke, Sogn og Fjordane, er forfallet på 4 mrd. kr. I Nordland er forfallet på 7,8 mrd. kr. Bare disse to fylkene alene har mer i forfall enn alt det forfallet regjeringen skal bevilge penger til og ta igjen de neste ti årene. Da er det fortsatt 17 fylker som ikke har fått én eneste krone til å ta igjen sitt forfall.

Man behøver ikke være matematisk geni for å skjønne at det vil ta mange tiår før man får rustet opp fylkesveinettet til en akseptabel standard. Statsråden burde være flau over å legge fram et forslag til Nasjonal transportplan som inneholder så lite penger de kommende årene at resultatet vil være dårlige fylkesveier de neste årene. Det er kanskje på tide at statsråden forteller hvor lang tid hun mener det er ansvarlig å la bilister, syklistene og fotgjengere vente før man får et godt fylkesveinett å kjøre på.

Statsråd Marit Arnstad [10:05:15]: Det er riktig at regjeringen fredag la fram Nasjonal transportplan. Jeg skjønner at representanten Hoksrsud ikke er synderlig imponert. Det er opposisjonens oppgave å kritisere regjeringen, så det er for så vidt greit nok. Jeg får forholde meg til det som bl.a. NHO og LO har sagt, og de er meget godt fornøyde. De snakker om dette som et historisk kraftig løft for samferdsel, som gjør det mulig å få en raskere realisering av viktige veg- og baneinvesteringer, og at man klarer å holde nivået til drift- og vedlikehold svært høyt.

I det forslaget som er lagt fram av regjeringen, er det klart at vi adresserer investeringene i riksvegnettet, som jo er det NTP handler om. Så adresserer vi drift og vedlikehold. Når det gjelder drift og vedlikehold, ligger det på et

nivå som er omtrent det etaten ba om. Det betyr at når det gjelder forfallet på riksvegene, kommer man til å komme svært langt i løpet av den neste tiårsperioden.

Så er representanten Hoksrud opptatt av fylkesvegene. De er strengt tatt ikke en del av Nasjonal transportplan, for det er i dag fylkeskommunen som er eier av fylkesvegene. Det gjør de på en god måte. Det har de gjort på en god måte helt siden de overtok fylkesvegene i 2010. De har valgt å investere mer i vegene, og de har vist seg som en god eier, som er svært opptatt av det temaet.

Det er riktig at det tidligere i vinter kom en rapport om vedlikeholdet på fylkesvegene, som viste at det var et stort etterslep. Den rapporten har bidratt til at man gjennom Nasjonal transportplan har satt av midler også fra statens side til å kunne gi et bidrag når det gjelder å gjøre noe for ekstraordinært vedlikehold. Det betyr at fylkene kommer til å få hjelp fra staten til å kunne redusere forfallet, i tillegg til den jobben de selv blir nødt til å gjøre på det området.

Bård Hoksrud (FrP) [10:07:21]: Jeg registrerer at statsråden ikke ville svare på spørsmålet om når bilistene kan forvente faktisk å få et fylkesveinett som har en akseptabel standard. Hvor mange år har statsråden og denne regjeringen tenkt å bruke på dette? Nå håper jeg at de ikke har så mange måneder igjen i regjeringskontorene, og at vi kan få inn en regjering som vil sørge for at bilistene får et godt og skikkelig veinett å kjøre på mye raskere enn det regjeringen legger opp til.

Jeg la ut på Facebook at det skulle være spørretime i dag. Det kom flere henvendelser, både på Facebook-siden min og via SMS. Folk sa: Kan du ikke be dem se å få ut den asfalten? Det sier noe om hva folk tenker om det som skjer i dette landet, og hvor dårlig det står til, både på fylkesveinettet og på store deler av riksveinettet. Når har statsråden tenkt å sørge for å ta igjen dette forfallet? Med 10 mrd. kr vil det ta tiår før man har tatt igjen forfallet på fylkesveinettet. Og da har det opparbeidet seg nytt forfall. 10 mrd. kr er jo ikke noe å rope hurra for. Det blir i hvert fall mange tiår med dårlig veinett og utfordringer for bilistene.

Statsråd Marit Arnstad [10:08:25]: Representanten Hoksrud vet jo at det i realiteten er ikke bare et bidrag på 10 mrd. kr, men et bidrag på 17 mrd. kr. Det er fordi regjeringen gir både et bidrag som går direkte til vedlikeholdsbitten på fylkesvegene, og et bidrag som går til rassikring på fylkesveger. Det vil bety en utbedring av en rekke veger som har behov når det gjelder både vedlikehold og modernisering. Så 17 mrd. kr er det som staten har satt av. Det kommer til å være et betydelig bidrag. Men det er klart at staten kommer ikke til å overta fylkenes ansvar for veger som fylkene sjøl eier, men vi kommer til å kunne gi et bidrag sammen med den innsatsen som fylkene sjøl måtte gjøre.

Ellers er Hoksrud opptatt av at det skal bli bedre dersom Fremskrittspartiet kommer i regjeringskontorene. Jeg må si at jeg med spenning ser fram til hva en samlet opposisjon skal komme med av alternativ i transportpolitikken, all den tid Hoksrud og Høyre er diametralt uenige om noen av de mest fundamentale spørsmålene i norsk vegpolitikk.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først Arne Sortevik.

Arne Sortevik (FrP) [10:09:37]: Til vedlikeholdsetterslep på riksveier, som er på 45 mrd. kr, setter regjeringen av 10 mrd. kr i den nye NTP. Det vil ta nesten 50 år med regjeringens tempo å få vekk etterslepet.

Vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene, som for en vesentlig del består av tidligere statlige riksveier – inntil for to år siden – er på 75 mrd. kr. Med regjeringens tempo med 10 mrd. kr i ny NTP vil det altså ta nesten 75 år å få vekk etterslepet. Dette siste er midler som ikke engang er øremerket, det er lagt inn i rammetilskuddet til fylkeskommunene. Når det gjelder dette siste tilskuddet til fylkesveinettet, er det fordelt med minst midler i første del av fireårsperioden, der hvor det haster mest.

Hvorfor mener regjeringen det ikke haster mer å gi veibrukerne godt vedlikeholdte veier? Jeg minner om at siste kommentar fra Vegvesenet ved siste dødsulykke på E16 var at det mangler penger for å sikre vei.

Statsråd Marit Arnstad [10:10:46]: Med de bevilningene som nå gis til drift, vedlikehold og fornyelse av riksveinettet, har Statens vegvesen beregnet at man kan klare å stoppe forfallet i løpet av de første årene i perioden, og man vil kunne klare å redusere forfall etter hvert i perioden. Det har man aldri tidligere kunnet gjøre knyttet til noen Nasjonal transportplan. Dette er den første nasjonale transportplanen der man faglig sett kan si at man vil være i stand til å redusere forfallet på riksveinettet. Det er viktig, og det er bra.

Det er også viktig at det lå i bunnen for alle etatene at man skulle satse på drift og vedlikehold først – i alle de alternativene de foreslo i sine faglige innspill. Det rådet fra etatene har vi fulgt opp. Drifts- og vedlikeholdssiden ligger omtrent på det nivået som etatene sjøl foreslo og mente at de hadde bruk for for å få redusert forfallet.

Når det gjelder fylkesvegene, er det riktig at det ble lagt inn i rammetilskuddet. Senterpartiet og regjeringen er ikke spesielt glad for (presidenten klubber) at det skal være øremerking på dette, det bør gå inn i rammetilskuddet. Fylkene vil sjøl (presidenten klubber igjen) prioritere, og fylkene har prioritert (presidenten klubber igjen) fylkesvegene på en god måte.

Presidenten: Trond Helleland – til oppfølgingsspørsmål.

Trond Helleland (H) [10:12:01]: Statsråden skal få lov til å fortsette resonnementene sine – da kan hun prate videre etterpå.

Det er satt av 10 mrd. kr til fylkesveiene. Det står i pressemeldingen fra statsråd Arnstad:

«Vi kan ikke rekne med at fylkeskommunene greier å ta igjen etterslepet i vedlikeholdet på fylkesvegene, utan ei ekstraordinær statleg finansiering.»

Derfor legger regjeringen opp til at det i 2014–2023 skal brukes 10 mrd. kr ekstra. Samtidig – litt lenger ned i meldingen – står det at rentekompensasjonsordningen blir

fjernet. For Buskeruds del betyr det at de vil få 50 mill. kr og tape 92 mill. kr. Hvis man har 50 mill. kr og et etterlep på 3,3 mrd. kr i et fylke som Buskerud, vil fylkesveinettet der være reparert – dersom det ikke blir ytterligere forfall – i 2074.

Er statsråden fornøyd med den voldsomme satsingen som det legges opp til i Nasjonal transportplan for å få orden på fylkesveiene – som staten overlot til fylkene i elendig stand?

Statsråd Marit Arnstad [10:13:05]: Jeg registrerer at opposisjonen stiller spørsmål om det som ikke først og fremst er et tema i Nasjonal transportplan, det er muligens fordi Nasjonal transportplan har blitt ganske godt mottatt. Så velger man å stille spørsmål om noe annet i stedet, nemlig fylkesvegene – det er helt greit.

Det er helt riktig, som det står i pressemeldingen, at staten for første gang gir et bidrag til vedlikehold. Det er fordi man for første gang har kartlagt forfallet på fylkesvegene. Da gir vi et ekstraordinært bidrag som jeg mener vil være viktig. Det er riktig at det består av 10 mrd. kr i en pott, det består av 7 mrd. kr til rassikring på fylkesvegene, som vil utbedre en rekke fylkesveger, og det består av 2–3 mrd. kr i fortsatt rentekompensasjon for å møte de forpliktelsene som ligger i ordningen så langt. Men staten tar ikke over fylkesvegene igjen. Stortinget har vedtatt at fylkene skal være eiere av fylkesvegnettet. Det er de på en god måte, og de setter inn store ressurser på dette, også på vedlikehold.

Presidenten: Ingunn E. Ulfsten – til oppfølgingsspørsmål.

Ingunn E. Ulfsten (KrF) [10:14:15]: Jeg er enig med statsråden når hun sier at fylkene gjør dette på den beste måten de har mulighet til å gjøre.

Når det gjelder fylkesveiene, ser vi nå at regjeringen gir med den ene hånden og tar med den andre. I forkant av Senterpartiets landsmøte sa regjeringen at den vil bevilge 10 mrd. kr, som flere har vært inne på her i dag, pluss 7 mrd. kr som statsråden har nevnt, fordelt over ti år. Det regjeringen ikke sa, var at staten skal ta tilbake betydelige beløp ved å fjerne rentekompensasjonsordningen for transporttiltak i fylkene.

Forstår statsråden at mange føler seg lurt av den rødgrønne regjeringen når man bare forteller halve sannheten?

Statsråd Marit Arnstad [10:14:58]: Nei, det er vanskelig å forstå. Rentekompensasjonsordningen – det som sto igjen på den i perioden fra 2014 til 2019 – er på 6 mrd. kr. 3 mrd. kr av disse ligger fortsatt inne i ordningen, og 3 mrd. kr er overført til det som går på vedlikehold. Det betyr at man har en samlet pott på vedlikehold på 10 mrd. kr, som er en sekkepost, man har 7 mrd. kr som går til rassikring, og så har man 3 mrd. kr som fortsatt ligger i rentekompensasjonsordningen. Til sammen har man altså 20 mrd. kr som staten gir i et bidrag til fylkeskommunene for å hjelpe når det gjelder fylkesvegene, som fylkeskom-

munene for øvrig er en utmerket eier av, der er jeg helt enig med representanten.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgingsspørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:15:49]: Venstre mener at fylkene, slik de er organisert i dag, ikke er i økonomisk stand til å ta etterslepet – som denne runden har vist – på fylkesveiene våre.

Venstre mener at vi må begynne å se på fylkeskommunen med et kritisk blikk, og vi mener at man må slå sammen til større regioner, slik at man kan se veinettet i en større sammenheng og ut fra det prioritere bedre.

Er samferdselsministeren fra Senterpartiet enig i at fylkesstrukturen, og for så vidt også kommunestrukturen, ikke er hensiktsmessig for å kunne møte dagens og morgendagens utfordringer innen samferdsel så vel som på andre områder?

Statsråd Marit Arnstad [10:16:36]: Jeg må nok si at når jeg ser på erfaringene fra 2010 og fram til i dag når det gjelder fylkenes evne til å ta vare på fylkesvegene, viser de at fylkene er godt i stand til det med den strukturen man har i dag – både i fylker og i kommuner. De har økt bevilgningsnivået knyttet til investeringer og vedlikehold på fylkesveger betraktelig. Jeg mener at det er fra 10 mrd. kr, da de tok over, til 14 mrd. kr i dag. Det er en anselig økning, og den har skjedd med dagens struktur. Det er vanskelig å se at man på en måte skal få flere kilometer utbedret veg ved at man i seg sjøl slår sammen fylker eller kommuner.

Når det er sagt, er ikke jeg prinsipielt imot sammen slåing av kommuner, men jeg mener at det bør skje frivillig. Jeg mener at det bør komme som et initiativ fra kommunene sjøl, og det bør skje på en slik måte at de ser seg tjent med en sammenslåing, slik man bl.a. har gjort i mitt fylke, der Mosvik og Inderøy sjøl valgte å slå seg sammen. Det Senterpartiet derimot er sterkt imot, er at staten skal tvinge kommuner og fylker til å slå seg sammen.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål, fra representanten Øyvind Halleraker – mye tyder på at statsråden vil beholde sin posisjon i salen, i hvert fall gjennom et hovedspørsmål til.

Øyvind Halleraker (H) [10:17:52]: Ja, statsråden kan stå i ro.

En liten kommentar til den debatten som nettopp var: Det skulle bare mangle at man ikke lot fylkeskommunene nå få penger, etter at man har overført så mange dårlige veier til fylkeskommunene.

Jeg har egentlig et spørsmål om noe annet i NTP, som går på prosjektfinansiering, det er jo noe som har hatt en svært ublid skjebne under denne regjeringen.

Igen er vi presentert for et slags kvasiopplegg som ikke er svaret på utfordringene. Jeg må innrømme at for Høyre var det et spørsmål om regjeringen kom med noen nye ordninger som virkelig kunne gi oss løsninger som er moderate, for å kunne løse de store og viktige oppgavene vi står

overfor, særlig etter Arbeiderpartiets landsmøte i 2011, der man sa at man ønsker å ta bruk prosjektfinansiering og egne prosjektselskaper.

I perioden har vi altså fått to–tre prosjekter med egne budsjettlinjer i budsjettet. Disse er nå foreslått opphørt – det har tydeligvis ikke fungert.

På pressekonferansen for NTP fikk vi et tydelig svar: En statsminister fra Arbeiderpartiet snakker dette helt ned med flåsete bemerkninger om at vi finansierer jo allerede prosjekter, ergo driver vi prosjektfinansiering. Der kom vel egentlig katten ut av sekken. Ordningen vi har fått i år, en ny ordning for særskilt prioriterte prosjekt, er heller ikke denne gangen prosjektfinansiering slik vi kjenner det internasjonalt. Den er jo nærmest identisk med den ordningen vi i dag har for bompengeprosjekter, som denne regjeringen benytter svært mye.

Da er spørsmålet – når Stoltenberg sier at dette gjør vi allerede i dag, og en samferdselsminister framstiller dette som helt nytt: Hva er egentlig svaret?

Statsråd Marit Arnstad [10:19:58]: La meg for det første si at statsministeren har helt rett i at denne regjeringen har finansiert og bevilget så mye mer til samferdsel enn de tidligere at vi har mulighet til å ha en rasjonell framdrift på prosjektene og foreta en sammenhengende utbygging på en helt annen måte enn noen regjering før oss har hatt mulighet til. Det har statsministeren helt rett i.

Så synes jeg at regjeringen nå foreslår en fornuftig ordning. Vi foreslår en ordning der en lager en egen prosjektorganisasjon for enkelte prosjekter, der prosjektene får en egen bevilgning, der det gjøres et eget vedtak i Stortinget med en dato for ferdigstilling og et årlig beløp som legges til grunn for de ulike prosjektene, og der en også får fullmakt til å inngå bindende kontrakter med entreprenørene. Da tror jeg det skal ligge godt til rette for å få i enda større grad en sammenhengende og god gjennomføring av prosjekter.

Jeg har nok kanskje representanten mistenkt for å mene at så lenge en ikke er villig til å gå med på forslag som Høyre har kommet med om OPS, er en heller ikke opptatt av prosjektorganisering og prosjektfinansiering. Slik er det ikke. En del av de fordelene som faktisk kan finnes ved OPS når det gjelder organisering, er det mulig å ta ut i offentlig regi. Det er nettopp noe av det regjeringen legger opp til, både oppover langs Mjøsa, der vi nå har fellesprosjekter, og antakelig på Helgeland framover, der en vil kunne se på muligheten for at samme utbygger har ansvar for utbygging og for senere drift og vedlikehold. Det er mange muligheter til å organisere ting godt og effektivt, og det mener jeg også at regjeringen legger fram fornuftige forslag til i NTP-en som ble lagt fram.

Øyvind Halleraker (H) [10:21:52]: Jeg skjønner veldig godt Arnstads forsvar og entusiasme for dette. Det har vi sett hele perioden. Senterpartiet har stått mot Arbeiderpartiet, og vi husker veldig godt Meltveit Kleppa versus Johnson i disse debattene.

Det sies at det er en ny ordning. Hvis man finleser det som står med liten skrift, er det mange «hvis», «kan» og

«muligens». Og så har vi Arbeiderpartiets motstand som vaker i bakgrunnen. Dette lover ikke godt, og alle de organisasjoner og fagmiljøer som tar til orde for dette, blir nok skuffet denne gangen også.

Jeg vil tilbake til hva som er forskjellen på en bompengefinansiert løsning – hvor man etablerer en egen prosjektorganisasjon, man har en oversiktlig finansiering, man har et eget vedtak i Stortinget – og andre løsninger. Vi ser at i den lange listen av prosjekter i NTP – over 700 mill. kr – er det bare to prosjekter som ikke har bompengefinansieringselementet i seg. Det vil si at vi i realiteten har den ordningen i dag.

Statsråd Marit Arnstad [10:22:56]: Jeg er faktisk ikke så veldig opptatt av å sammenligne ulike ordninger med hverandre. Jeg er opptatt av at en skal ha en rasjonell framdrift på det en bygger av veg her i landet. Jeg er opptatt av at en skal ha en mest mulig sammenhengende utbygging. I bunn og grunn vet vi at det viktigste for å få det på plass, er en god ressursramme og tilstrekkelig med ressurser. Det har denne regjeringen bidratt til over de siste årene, og det vil vi bidra til i Nasjonal transportplan framover. Så legger vi opp til en fornuftig ordning som det kan være klokt å benytte i en del prosjekter. Det går bl.a. på at en skal kunne gi entreprenører mulighet til å inngå bindende kontrakter, at en setter en slutt dato for utbyggingen, og at en også gjennom stortingsvedtak får en fastsetting av de årlige beløp. Det er en fornuftig ramme rundt det som kreves for å få rasjonell framdrift og sammenhengende utbygging, og det er hele hovedpoenget.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsprosjekt – først Ingjerd Schou.

Ingjerd Schou (H) [10:24:02]: Da transportkomiteen møtte kollegaene i Sverige, ble vi møtt med latter da vi forklarte hvordan vi hadde en klattvis utbygging av veinettet i Norge. Svenskene sa at det ikke var noe rart at vi ikke fikk det til, sånn som vi hadde lagt opp både planlegging og utbygging. Mitt spørsmål til statsråden er: Vil regjeringen overlate mer av detaljene til fagetaten når det gjelder planlegging og bygging, sånn at vi får denne helhetlige, fortløpende utbyggingen av veinettet i Norge?

Statsråd Marit Arnstad [10:24:36]: Jeg tror at i norsk samferdselspolitikk kan du aldri frata Stortinget muligheten til å kunne drøfte og ta beslutninger om viktige samferdselsprosjekter. Dette politiske området er sterkt forankret i Stortinget, og jeg merker, ikke minst når jeg møter i spørretimer og debatter, at det er svært mange i Stortinget som er opptatt av det. Det regner jeg med at de også vil være i fremtiden.

Det er ett viktig forslag i transportplanen som vil føre til at en del mindre prosjekter ikke lenger vil komme til politisk behandling: Det gjelder den terskelen for prosjekter som omtales i budsjettene, som vi hever fra 50 mill. kr i dag til 500 mill. kr på jernbane, og opp til 500 mill. kr også for veg. Det betyr at det i større grad vil være de store prosjektene som diskuteres politisk. Men jeg tror vi må er-

kjenne at i Norge er den samferdselspolitiske debatten en svært viktig politisk debatt. De ulike partiene på Stortinget vil ønske å gi sitt besyv med i den debatten, og det tror jeg også det er riktig og viktig at de får gjøre. Derfor tror jeg ikke en kan overlate dette til fagetater alene.

Presidenten: Ketil Solvik-Olsen – til oppfølgings-spørsmål.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:25:53]: Enten en snakker om offentlige bompengeprojekter eller privat OPS-finansiering, er begge de to måtene å bygge veier på en måte å omgå handlingsregelen. En låner penger, primært i utlandet, til en rente som er høyere enn det oljefondet får når det sparer i utlandet, for å bygge den veien. Det synes Fremskrittspartiet er en dårlig løsning. Lyspunktet i Nasjonal transportplan var nettopp dette med prosjektfinansiering. Der sier samferdselsministeren at framdriften i prosjektene bestemmer bevilgningene, ikke omvendt, og det er jo veldig oppløftende. Det betyr at om et veiselskap klarer å bygge veien dobbelt så raskt som en trodde, vil også bevilgningene måtte bli dobbelt så høye hvert år. Når en har en finansminister og en statsminister som sier at en skal ha et nøyaktig tall på årlige statsbudsjettbevilgninger, og plutselig skal kunne doble bevilgningene til et veiprojekt, kanskje fra 2 til 4 mrd. kr, vil en bryte det vedtaket som Stortinget har gjort, fordi en ikke får en nøyaktig sum. Det er vi i Fremskrittspartiet komfortable med, hvis en får bedre bevilgning til vei, men da er spørsmålet: Er finansministeren det?

Statsråd Marit Arnstad [10:26:58]: Det hjelper lite å spørre samferdselsministeren om hva finansministeren er fornøyd med, da burde kanskje finansministeren ha vært her.

Men la oss nå først se litt på dette med OPS-prosjekter og bompengeprojekter, for jeg deler ikke helt Solvik-Olsens oppfatning av at det kommer omtrent ut på ett. Bindingene på OPS-prosjekter på framtidige statsbudsjetter varer i over 30 år og reduserer handlefriheten til framtidige regjeringer på en måte som jeg tror er svært uheldig og ødeleggende. I tillegg er rentesatsene på OPS-prosjektene vi så langt har gjennomført, dobbelt så høye som gjennomsnittet på renten på bompengeprojekter i 2011, som jeg tror vi også tidligere har gitt Solvik-Olsen opplysninger om.

Når det gjelder den forutsigbare finansieringen som foreslås i NTP, kommer vi sjølsagt til å legge fram for Stortinget kvalitetssikrede tall på en slik måte at en har en kostnadsramme som er nøye gjennomgått før den blir lagt fram. Vi ser for oss at en da fastsetter en bevilgning som en må holde seg innenfor hele perioden.

Presidenten: Dagrun Eriksen – til oppfølgings-spørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:28:13]: Det er ikke tvil om at veiprojekter ikke har det aller beste omdømmet i vårt land. Jeg synes det er en fryd å høre statsråden her snak-

ke om at man trenger rasjonell framdrift og forutsigbar finansiering, og at det bare handler om å få oppfylt transportplanen, så går det. Når vi ser på transportplanen som gjelder nå, ser vi at to tredjedeler av alle nye veiprojekter er forsinket etter fire år, og at tre fjerdedeler av nye bane-prosjekter er forsinket. Dette viser at det kanskje ikke er den beste måten å finansiere på, det som regjeringen har satt sin lit til. Nå gjøres det en innrømmelse når det gjelder de aller største prosjektene, men med mange «hvis» og «kanskje», som representanten Halleraker understreket. Men Kristelig Folkepartis store bekymring er: Hvordan skal man klare å få det til på alle prosjekter – sånn at de pengene vi faktisk bevilger til vei, gjør at vi får mer vei – når statsråden og regjeringen er så skeptiske til å få en annen finansieringsform på de små veiprojektene?

Statsråd Marit Arnstad [10:29:20]: For det første synes jeg vi har foreslått en fornuftig ordning for en del prosjekter i kategorien prioriterte prosjekter. Så er jeg, og har hele tiden vært, opptatt av spørsmålet om å få mest mulig igjen for pengene. Det handler ikke bare om mer forutsigbar finansiering, det handler også om en del andre ting, og det omtaler vi også ganske bredt i NTP. Det handler bl.a. om at en klarer å effektivisere gjennom samordning av utbygging. Statens vegvesen kommer til å legge opp til enkelte samordningsstrekninger, som vi kaller det, der en har en felles anbudsutlysning og utbyggingsledelse av prosjekter. Det kan brukes både for større og for mindre strekninger.

Jeg tror det er svært viktig at vi framover stiller effektiviseringskrav til etatene, slik at de gjør jobben sin mest mulig effektivt og får mest mulig for de pengene som er gitt. Så tror jeg også – som vi er opptatt av i NTP – at et av de grepene vi må ta, er å redusere planleggingstiden. Ikke minst er det viktig for de mindre prosjektene at man ikke har så omfattende planleggingstid.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgings-spørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:30:34]: Jeg må innrømme at jeg fortsatt ikke har fått helt klarhet i hvordan opplegget til regjeringen skal føre til reduserte kostnader, mer forutsigbarhet og raskere fremdrift.

Statsråden nevnte prioriterte prosjekter. I NTP skriver regjeringen at Oslo-Follo og de resterende intercitystrekningene skal vurderes som såkalt prioriterte strekninger, men at prioriterte strekninger må være en begrenset del av det totale jernbanebudsjettet.

Spørsmålet mitt er: Hvorfor klargjør ikke regjeringen allerede nå at intercityutbygging er et prioritert prosjekt? Og kan vi ende opp med at regjeringen deler opp de ulike strekningene i de ulike prosjektene ut fra ulike prioriteringer?

Statsråd Marit Arnstad [10:31:25]: Intercityutbygging er i høyeste grad et prioritert prosjekt. Regjeringen har i denne nasjonale transportplanen fastsatt en framdriftsplan for de ulike delene av intercityutbyggingen, der

vi også angir nokså klart når vi tenker oss de ulike delene av denne ferdigstilt. Intercityutbyggingen er allerede i full gang. De videre bevilgningene for å få en rask gjennomføring og en rask utbygging av det som er i gang, er også svært viktig. Det at intercityutbygging ikke skal være prioritert, mener jeg er en uriktig påstand.

Det er rett at når det gjelder den forutsigbare finansieringen, er Oslo–Ski, altså Follobanen, en av kandidatene til en slik ordning. Så får vi framover vurdere om også andre deler av intercitystrekningene kan være kandidater til denne.

Det som har vært viktig for regjeringen, er at man i hver landsdel ser på ett prosjekt som er viktig for landsdelen, og tar utgangspunkt i det. Det betyr at det kan være strekninger på E39, det kan være Follobanen, og det kan være tiltak i Trøndelag og i Nord-Norge som fra starten av er inne i ordningen.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:32:42]: Jeg har et spørsmål til kirkeministeren.

Kirkemøtet har akkurat vært avholdt, og dets tema har vært: «Folkekirke – Kirkefolk». I forbindelse med at det forrige temaet vi snakket om, samferdsel og veiprosjekter, ikke har så godt omdømme, ser vi nå at Kirkens omdømme har blitt kraftig styrket. Det er nå over halvparten av det norske folk som svarer på en undersøkelse at de synes Kirkens omdømme er godt.

Derfor var det nok i Kirkemøtet en stor forventning om å bli anerkjent for den folkekirken de faktisk er. Etter å ha sett statsråder på valgturer rundt i landet – med lekkasjer, med lovnader, med penger i sekken – tror jeg det satt en forventningsfull gjeng i Kirkemøtet. Men de ble nok relativt skuffet, for statsråden kom, hun talte, og hun gikk. Nå skal det til det siste sies at det var på grunn av dårlige kommunikasjonsløsninger – men det hører inn under en annen statsråd – når det gjelder Sørlandet. Men det var nok i Kirkemøtet en stor skuffelse over at det ikke var noen lovnader i sekken som handlet om at for å bevare en tett relasjon mellom folk og kirke, trenger Den norske kirke en bedret økonomi.

Da er mitt enkle spørsmål til statsråden, som nå skal få en ny sjanse til å berolige Den norske kirke og kirkefolket: Med de rød-grønne i posisjon også etter valget, hvilke forventninger kan Den norske kirke ha på det økonomiske området?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:34:37]: Det var et interessant kirkemøte å få lov til å overvære. Heldigvis har også Kirkemøtet tatt i bruk nye kommunikasjonsformer. Det gikk an å følge Kirkemøtet, selv om man ikke satt i Kristiansand og fulgte debatten direkte derfra.

Jeg er enig i at det er flott at Den norske kirke har et godt omdømme blant befolkningen. Jeg tror vi alle så at etter den tragiske situasjonen 22. juli i 2011 søkte mange til kirken og brukte kirkerommene som gode steder å være i en krevende situasjon.

Det er slik at regjeringen hvert eneste år legger fram

budsjettet sitt i oktober. I tillegg reviderer vi budsjettet i mai, hvis det er ting som har oppstått som gjør det nødvendig. Så har vi noen andre arenaer for å legge fram våre langtidsplaner. Nasjonal transportplan er en slik sak, som vi nå har lagt fram, og som – som mange her allerede har omtalt – har fått god mottakelse. Hvilke økonomiske rammer Den norske kirke kommer til å få i statsbudsjettet for 2014 og i tiden framover, vil vi legge fram når den tiden kommer. Men jeg kan love representanten Dagrun Eriksen at vi fortsatt kommer til å satse på Den norske kirke – sørge for at vi får trosopplæringen ut til alle deler av Norge.

Så er vi også nødt til å se på hvordan Den norske kirke er organisert. Vi må se på om prostereformen har fungert etter hensikten, og vi må se på en del andre ordninger. Dette er selvsagt arbeid som vi kommer til å fullføre i de årene framover vi skal sitte i regjeringskontorene.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:36:21]: Det kan jo bli en interessant valgkamp hvis alle valgkampløftene fra de rød-grønne opphører og alle bare kommer til å si at de kan ikke si noen ting – de venter til budsjettet i oktober.

Det er store utfordringer. Statsråden nevnte at på grunn av andre kommunikasjonsmetoder kunne man heldigvis følge debatten på Kirkemøtet. Nettopp det er kanskje en av de store utfordringene for Den norske kirke. De klarer å få til «streaming» av Kirkemøtet, men det er store utfordringer innen IKT og den måten å kunne kommunisere med resten av landet på.

Statsråden nevnte trosopplæringen. Det er ikke tvil om at det er stor frustrasjon i Den norske kirke, både over at regjeringen tok et hvileskjær i budsjettet for 2012, og over at det fortsatt er mange menigheter som ikke har fått tildelt noen av de midlene som de ble lovt for ti og elleve år siden. Når kommer dette fra regjeringen?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:37:27]: Det er riktig at Stortinget vedtok at vi skulle ha en opptrappingsplan knyttet til trosopplæringsreformen. Den er vi ikke ferdig med ennå. Når vi skal legge fram de framtidige budsjetter, vil vi forholde oss til hvordan vi skal ferdigfinansiere trosopplæringsreformen.

Jeg har utfordret Kirkemøtet – som representanten Dagrun Eriksen er kjent med – på at jeg også er opptatt av at vi må se på innholdet i trosopplæringsreformen. Når vi har en trosopplæringsreform, skal den erstatte kristendomsundervisningen i skolen. Da er det viktig at innholdet i trosopplæringsreformen også spiller det ansvaret. Jeg tror det er viktig at vi ser til at vi har en trosopplæringsreform som møter de målsettingene som Stortinget har lagt for bevilgningen sin.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Geir Jørgen Bekkevold.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:38:25]: Jeg bor i Skien. I mange år jobbet jeg som prest i Gjerpen kirke, en gammel middelalderkirke fra 1153. Under 850-årsjubileet opplevde vi det tragiske at kirken brant. For bare et par år siden opplevde de det samme i nabokommu-

nen Porsgrunn: Østre Porsgrunn kirke brant ned til grunnen.

Jeg nevner dette fordi regjeringen i budsjettet for 2013 valgte å fjerne rentekompensasjonsordningen, som skulle stimulere kommunene til å ha større trykk på det å sikre og vedlikeholde kirkebygg. Bare innen brann og sikring trengs det 1 mrd. kr. Vedlikeholdsetterslepet kommer i tillegg.

Mitt spørsmål er: Hvorfor fokuserer denne regjeringen så lite på å bevare de viktige signalbyggene og kulturbærerne som kirkene representerer?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:39:28]: Jeg er ikke enig i at det har vært fokusert lite på dette. Gjennom en styrket kommuneøkonomi har vi bidratt til at vedlikeholdet av kirker har økt betraktelig. Det er kommunesektoren som har ansvaret for driften av den lokale kirken og for vedlikehold og nybygg til kirker. Siden vi kom i regjering, har bevilgningene til kirkelige formål blitt mer enn fordoblet ute i kommunesektoren. Det viser at regjeringen både gjennom å gi kommunene god økonomi og gjennom de prioriteringene som de folkevalgte gjør i kommunene, har sørget for mer penger til vedlikehold av kirkene.

Vi var i den situasjon før jul i fjor at vi hadde igjen midler på den posten vi hadde for rentekompensasjonsordning. Det virket ikke som det var interesse for ordningen, og da er det ganske naturlig at man tenker at det er en overflødig ordning. Så er vi i en situasjon nå at det etter at ordningen ble avviklet har kommet nye søknader, og da vil vi selvsagt se på det fram mot de budsjettene vi skal legge fram i tida framover.

Presidenten: Bente Thorsen – til oppfølgingsspørsmål.

Bente Thorsen (FrP) [10:40:39]: Fremskrittspartiet har tatt Kirkens økonomiske situasjon på alvor for å bevare folkekirken. Vi har foreslått å styrke Kirkens økonomi til trosopplæring, IKT, prestetjenesten, vedlikehold og brannsikring av kirkebygg. Noen av de viktigste og flotteste byggene vi har i dette landet, er faktisk kirkene. De har stor verdi og betydning både i forbindelse med religionsutøvelse og som en viktig del av kulturen vår. For veldig mange har også innholdet og tilgjengelighet til Kirken stor betydning. Med denne regjeringen opplever vi at mange av våre gamle, flotte kirker er i ferd med å råtne på rot. Kirkemedlemmer opplever redusert tilgjengelighet til både kirkerommet og til prester. Det er tydelig at Kirken og statsråden har meget ulik oppfatning av Kirkens økonomiske situasjon. Spørsmålet er: Hva må til for at statsråden vil imøtekomme noen av Kirkens behov?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:41:40]: Jeg mener regjeringen har møtt mange av Kirkens behov, og jeg kjenner meg ikke igjen i den beskrivelsen representanten Thorsen her har. Jeg møter mange kirkelige organer hver eneste uke, jeg møter stor aktivitet og folk med optimisme, og jeg deler ikke den svartmalingen representanten Thorsen her kommer med.

Vi har økt bevilgningene til Den norske kirke betraktelig. Vi har også økt bevilgningene til vedlikehold av kirkebygg – som jeg sa – gjennom at kommunene har fått en forsterket økonomi, og det har gjort at mange kirkebygg har blitt rehabilitert. Det bygges nye kirkebygg og det rehabiliteres kirker i stort monn. Bare den siste tiden har vi åpnet en fantastisk katedral i Alta. Jeg var i Bodø på søndag, der var det innvielse av et nytt orgel. Det skjer mye ute i Norge på kirkefronten fordi kommuner har blitt tilført mer penger, og gjennom det har også fellesrådene fått større muligheter.

Presidenten: Svein Harberg – til oppfølgingsspørsmål.

Svein Harberg (H) [10:42:50]: Jeg må litt tilbake til der Dagrun Eriksen var i sitt spørsmål til statsråden. Statsråden svarte at på noen områder er det langtidsplaner og sånn er det ikke her. Jo, trosopplæringen var en sånn langtidsplan, det er bare det at den planen er dratt ut i tid, og det har stoppet opp. Der har jo statsråden noe konkret og langsiktig hun kunne forholde seg til.

Etter å ha vært til stede på Kirkemøtet et par av dagene kan jeg understreke den fortvilelsen, som er kombinert med et stort engasjement og vilje på Kirkemøtet. Det var gøy å se at Kirken har tatt på alvor sin nye situasjon, engasjerer seg i demokrati og har viljen til å gjøre noe – og så frustrasjonen over manglende ressurser.

Når det gjelder IKT, er Kirken pålagt å gjøre en jobb. De har forberedt det, innhentet anbud, og så kom ikke pengene. Siste frist til å utnytte de anbudene de allerede har, er nå i revidert. Jeg tror jeg vil gi statsråden en ny mulighet for en ørliten lekkasje.

Statsråd Rigmor Aasrud [10:43:53]: Det er vel ingen som har pålagt Den norske kirke å lage de konkrete løsningene de har gjort, men vi har bidratt med penger til et forprosjekt. Det er viktig at en kompleks organisasjon som Den norske kirke, der det er både lokalt nivå og sentralt nivå i en ganske krevende organisasjonsform, lager ordninger som har bærekraft over tid. Dersom en IKT-løsning for Den norske kirke skal være bærekraftig, må vi være sikret at de lokale fellesrådene også kobler seg på løsningen. Jeg mener det fortsatt er behov for å gå noen runder før vi er helt sikre på det. Det er også sånn at enhver organisasjon har mulighet til å omdisponere midler innenfor sine egne budsjetter, og vi har hatt en dialog med Den norske kirke om andre finansieringsmåter. Store deler av den IKT-satsingen man nå legger opp til, vil bli lånefinansiert, og det er også muligheter for å gjøre det knyttet til de delene av IKT-satsingen man ønsker statlig finansiering av. Det kommer ingen lekkasjer fra revidert fra min side i dag.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Bente Thorsen (FrP) [10:45:08]: Mitt spørsmål går også til kirkeministeren. Mange folk ønsker og har behov for at presten skal være tilgjengelig i sine mest sårbare og viktige situasjoner i livet. Presten har også mange viktige oppgaver som å gi sjelesorg, gå på syke- og hjemmebe-

søk, være en ressurs for de frivillige i menigheten og ellers drive forkynnende menighetsarbeid. Jeg registrerer at det nå enkelte steder er skapt en forholdsvis ny kø, og det er faktisk innen gravferd. I stadig flere tilfeller må folk vente i flere dager utover den fastsatte tiden før de får begravd sine kjære, til tross for at Stortinget nylig har vedtatt at fristen for begravelser er utvidet fra sju virkedager til senest ti virkedager etter dødsfallet. Stortinget la også til grunn at forlengelsen av fristen skulle gi større mulighet til å innfri de pårørendes ønsker og ta menneskelige hensyn både når det gjelder tidlig begravelse, og når det gjelder dem som trenger noe lengre tid.

Dagens situasjon med venting og kødannelse er ikke etter ønske fra pårørende, men rett og slett på grunn av mangel på prester. Når man har en slik kødannelse går det ut over prestenes andre viktige oppgaver overfor menigheten og kirkemedlemmene. En av grunnene for dette er ikke minst at norske prester har mer enn 1 000 flere medlemmer per prest å ivareta enn sine kollegaer i Sverige og Finland. Fremskrittspartiet ønsker å bidra til at kirkemedlemmer skal få en prestatjeneste på nivå med nettopp Sverige og Finland. Deler kirkestatsråden Fremskrittspartiets bekymring for den kødannelsen vi nå får tilbakemelding om? Hva vil statsråden gjøre for å få unna gravferdskøen og unngå at dette blir en permanent praksis?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:47:05]: Det overrasker meg at representanten Thorsen sier at det har blitt kø for gravlegging. Jeg har den siste uken hatt møter med både Kirkerådet og Presteforeningen, og det er ikke problemstillinger som er meldt inn til meg i de møtene vi har hatt, så et omfattende problem tror jeg ikke det kan være. Men det kan være krevende å tilpasse gravferder til både de pårørendes ønsker og det som er tilgjengelig prestatjeneste.

Vi gjorde for noen år siden en stor omorganisering av prestatjenesten i Den norske kirke ved at prostene fikk et større ansvarsområde for prestatjenestene i sitt prosti, der man også må bruke prestene på en måte som gjør at man kan rekke over de kirkelige handlingene som skal utføres. Det har ikke vært noen økning i antall kirkemedlemmer den siste tiden, så det er ingen ny situasjon knyttet til at det er flere som trenger kirkelige handlinger. Snarere tvert i mot er det jo en del kirkelige handlinger det har vært nedgang i – det gjelder særlig vielse. Det er ingenting i den nåværende situasjon som skulle tilsi at vi får noe mer kødannelser enn tidligere.

Vi er usikre på hvordan prostereformen av 1997 har fungert, så mitt departement vil nå ta initiativ til å få til en evaluering av den for å se om ordningen har fungert etter hensikten, og også om man klarer å bruke den tilgjengelige kapasiteten på prester på en best mulig måte. Det som har vært bra i den siste tiden, er at vi faktisk har prester som fyller stillingene. I mange år var det en utfordring å få prester ut i distriktene. Nå har vi ordinerte prester i nesten alle stillinger, og det viser at det har vært både evne og vilje i bispedømmerådene til å kunne ansette i de stillingene som er ledige, og også at det har vært økonomi til det.

Bente Thorsen (FrP) [10:49:03]: Jeg takker for svaret.

Jeg vil vise til et oppslag i Tidens Krav den 12. april, som vil godt illustrere hvordan pårørende opplever at prestatjenesten ikke er dekkende. Kristiansund kommune har den siste tiden ikke klart å holde gravferdsloven. Pårørende reagerer på at det tar over to uker før begravelsen finner sted. Kirkevergen sier at de har prøvd å kjøpe tjenester, få andre til å grave, men det skal også være både prest og organist til hver seremoni.

Jeg registrerer at kirkevergen sier at hun tror at problemet bare er for en kort tid, hun sier ikke at hun vet. Om denne situasjonen er kort eller langvarig, så er det ikke holdbart. Vi har også fått samme tilbakemelding fra flere pårørende andre steder i landet på grunn av mangel på prest til å forrette i begravelsen. Dette er bare ikke godt nok. Det er tydelig at prestene har for mange medlemmer å ivareta. Hva vil statsråden gjøre for å forsøke å unngå dette for framtiden?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:50:10]: Som jeg sa, jeg er ikke kjent med de bekymringene som representanten Thorsen her bringer opp. Jeg skal undersøke om det er store kødannelser ved gravferd rundt omkring i landet. Det er jeg, som sagt, ikke kjent med. Vi får sørge for å få kunnskap om det og se om det er tiltak som kan settes i verk hvis det er noe som er knyttet til særlige geografiske områder. Det kan ha vært sykefravær eller andre ting som har gjort at man er i en sånn situasjon. Jeg er ikke kjent med dette, og da må jeg få lov til å undersøke situasjonen nærmere.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Per Sandberg.

Per Sandberg (FrP) [10:50:58]: Først vil jeg si at det er veldig konstruktivt at statsråden følger opp de bekymringene som kommer fram. Det er sikkert ulike situasjoner rundt i landet. Og det vi er enige om alle sammen, er at en god og stabil prestatjeneste er en forutsetning for at Kirken fortsatt kan være en folkekirke. Nå skal vi, som statsråden også sier, få en evaluering av prostereformen, og det er bra.

Hvis det er slik nå at statsråden oppdager at det er ulike økonomiske forhold og ulik tilgang på prester rundt i det ganske land, er det noen små endringer og tiltak man raskt kan innføre. Da er mitt spørsmål hvorvidt statsråden er interessert i å kunne se på f.eks. større bruk av seniorer i Kirken. Det er mange prester som har sluttet, men som ønsker å videreføre sitt virke. Det er mange prester som i dag er pensjonert, som går tilbake og utøver presteyrket på deltid, men som da blir samordnet når det gjelder lønn og pensjon. Er statsråden interessert i å se på denne samordningen?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:52:06]: Nå skal vi inn i et lønnsoppgjør, og det er arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgivere som forhandler om disse spørsmålene. Jeg og regjeringen har sagt at dersom arbeidstakerorganisasjonene ønsker å diskutere nye ordninger knyttet til pensjon, er vi rede til å gjøre det. Jeg har ikke registrert at noen av arbeidstakerorganisasjonene har løf-

tet dette inn i årets oppgjør, som også er et mellomoppgjør.

Så er jeg enig med representanten Per Sandberg i at det er viktig at vi bruker seniorenene. Og er det noe vi faktisk har lyktes med i statlig sektor, er det å ta vare på seniorenene våre. Også prester gjør en stor innsats. De er arbeidsvillige og bidrar på veldig mange måter. Man kan utnytte den arbeidskraften på en god måte, og det gjør mange bispedømmer, som har en aktiv seniorpolitikk, slik at flere står i arbeid etter det som er vanlig pensjonsalder. Jeg hilser veldig velkommen at seniorer, også prester, står i stillingen lenger.

Presidenten: Svein Harberg – til neste oppfølgings-spørsmål.

Svein Harberg (H) [10:53:16]: Statsråden er kjent med både fra arbeidsgiversiden og arbeidstakersiden i Kirken at det er et stort arbeidspress på prestene, og at det mange steder meldes om at de trenger flere.

I dag er det antall medlemmer per prest som er parameteret. Så er det slik at mange steder i landet varierer dette av forskjellige grunner, f.eks. store studentsteder, der det er en større mengde unge som kan ha potensial for aktiviteter og ha oppfølging. Vi har nettopp gjennomført en påske. Da er det slik at mange steder opprettholdes den vanlige aktiviteten i kirkene. I tillegg skal det være mange aktiviteter på fjellet. Jeg bor selv i et distrikt på Sørlandet, der befolkningen tredobles om sommeren. Dette tas det ikke hensyn til.

Vil statsråden se på nye måter å beregne prestatettheten på, slik at prestene kan få en god hverdag og vi kan sikre rekrutteringen til yrket?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:54:20]: Vi har i denne perioden gjennomført det store kirkeforliket. Nå skal kirkens egne demokratiske organer få større myndighet til både å fordele økonomi, fordele ressursene og tenke mer langsiktig. I dette statsbudsjettet legger vi økonomien til bispedømmerådene, men jeg er ikke fremmed for at vi i framtiden skal la Kirkemøtet og Kirkens sentrale organer få disponere midlene på en måte som gjør at de også tar ansvaret for fordelingen på de enkelte bispedømmene. Da vil også slike spørsmål kunne tas inn i de vurderingene som gjøres om hvordan de fordele ressursene. Men det er klart at det er krevende når vi har befolkningsnedgang i store deler av Distrikts-Norge, der det blir færre menighetsmedlemmer per prest, å klare å få flyttet de ressursene inn mot de områdene der vi har stor vekst.

Presidenten: Dagrun Eriksen – til oppfølgings-spørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:55:35]: La meg først få lov til å si til statsrådens svar til meg i en tidligere spørsmålsrunde, der hun nå ønsker å fokusere på innholdet i trosopplæringen. Jeg tror kanskje at de som står i kø for å komme inn i trosopplæringsreformen, først må få komme inn før en begynner å tenke innhold.

Så til dette spørsmålet om prester. Jeg har hørt statsråden ved flere anledninger si litt av det samme som hun sier i dag, at det er bevilget mer penger til prestestillinger, og at de kirkelige handlingene går ned. Dermed etterlater hun et inntrykk av at alt egentlig er på et godt nivå ute i Den norske kirke. Men det er mer komplisert enn som så. Man har i tillegg nå fått sikret at prester har femdagersuke på lik linje med andre arbeidstakere. Det har bidratt til at vi trenger enda flere stillinger enn det de årlige statsbudsjettene har klart å dekke inn.

Ser statsråden at dette er fortsatt en stor mangel ute i Den norske kirke, eller mener hun at alt er på plass?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:56:38]: Da prostereformen ble gjennomført og arbeidstidsendringene skjedde for prestene, ble det kompensert med egne bevilgninger. Jeg mener ikke at vi ikke har utfordringer når det gjelder prestatettheten i Den norske kirke, for vi har særlig store demografiske endringer som gjør at det blir stort press rundt de store byene. Det er noe vi er nødt til å se på. Men så mener jeg også det er viktig at vi holder fast ved at prostereformen er viktig for at man kan bruke prester på en mest mulig hensiktsmessig måte, få gode turnuser der man jobber på bestemte måter. Der tror jeg fortsatt det er noe å hente. Derfor er vi nødt til å evaluere prostereformen og se om det er andre måter vi kan organisere tjenesten på, men jeg ser også at det er behov for økt innsats for at vi skal klare å opprettholde en folkekirke i alle deler av landet. Det er krevende med de endringene vi står foran.

Presidenten: Vi går da videre til neste hovedspørsmål.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [10:57:56]: Jeg har et spørsmål til statsråd Anniken Huitfeldt. Jeg ser at «Typen til» statsråden ikke er til stede, og det er bra, for da tør vi i opposisjonen å tøffe oss litt!

Talegjennomføring er et program som for en beregnet kostnad på 13 mill. kr kan gi veldig mange mennesker en ny sjanse i arbeidslivet. I april 2012 var Nav ferdig med en gjennomgang av saken. Da skjedde det ingen ting i departementet.

Så tok Høyre ved min komitékollega, Sylvi Graham, opp saken i januar i år. Da skjedde det ingen ting med saken.

Så skjedde det noe, som jeg har lagt merke til ofte får statsråden til å reagere, nemlig at pressen grep fatt i saken. Da kom det plutselig handling i departementet – eller handling og handling fru Blom! Jeg siterer fra et innlegg som statssekretær Cecilie Bjelland hadde i Dagens Næringsliv for et par uker siden, hvor hun skriver at departementet «har merket seg det positive engasjementet forstudien har utløst».

Så blir det fart på sakene. Da skal departementet, nesten halvannet år etter, ta «et initiativ for å se på muligheten til å samarbeide på tvers av departementet».

– Altså halvannet år etter at man har fått en utredning fra Nav, hvor det kommer fram et hjelpemiddel som for usle 13 mill. kr kunne hjulpet veldig mange men-

nesker inn, så skal departementet ta «et initiativ for å se på muligheten til å samarbeide på tvers av departement». Det er litt av et initiativ! Da mener jeg det bokstavelig talt – det er så lite at det knapt kan kalles et initiativ. Det er så man skulle tro at det ikke var valg-år.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:00:06]: Når det gjelder hjelpemidler for funksjonshemmede, enten det handler om høreapparater eller rullestoler, går Nav aldri inn og støtter enkeltaktører som utvikler ett prosjekt. Det ville i så fall være i strid med lov om offentlige anskaffelser. Det som derimot er mulig, og en måte vi kan hjelpe fram dette prosjektet på, er å være en potensiell kjøper, for dette er et viktig produkt. Det kan bidra til at folk som har vanskeligheter med å bruke armene eller har store lese- og skrivevansker, kan få omdannet tale til skrift. Derfor er dette produktet et riktig og viktig virkemiddel. Spørsmålet er egentlig: Hvordan kan vi få dette i gang? Og da kan ikke Nav si at man som kommersiell aktør kan få penger direkte for å utvikle dette redskapet. Men det finnes noen andre måter å gjøre det på. Det ene er noe man i økende grad har brukt innenfor helsesektoren, nemlig en ordning innenfor Innovasjon Norge som handler om offentlige forsknings- og utviklingskontrakter. På den måten kan en kommersiell aktør som jobber med å utvikle et virkemiddel, bli finansiert. Hvis vi skal støtte en aktør som jobber med utvikling av et talegjenkjenningsutstyr, er vi nødt til sette dette ut på anbud. Nav kan ikke si at man skal få 13 mill. kr til å utvikle dette for dem.

Så er det en problemstilling til. Den er knyttet til språkbanken, som disse vil ha tilgang til. Vi må se på det juridiske grunnlaget – om det er mulig å utvikle dette for kommersielle formål. Så ja, dette er et veldig godt produkt. Men nei, Nav kan ikke gå direkte inn og gi penger til en kommersiell aktør. Derfor må vi finne andre måter å gjøre dette på.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [11:01:59]: Det har jeg full forståelse for, men det er heller ikke det opposisjonen har bedt om. Det opposisjonen har bedt om, er at man skal gjøre noe, og regjeringen og departementet har i ett år gjort ingenting. Det er heller ikke første gang statsråden kommer til Stortinget for å forklare alt man ikke kan gjøre. Det har skjedd før, f.eks. i diskusjonen om tolketjenester, hvor regjeringen bestemte seg for å reversere et regelverk som gjorde at brukere som var døvblinde, kunne få følge ut på skitur eller drive med sjakkspill. Det skjedde ingenting da opposisjonen tok opp det. Det var først da pressen banket på døren at statsråden bestemte seg for å reagere – da også sent. Som det sto i Fædrelandsvennen i dag: «Omsider bekrefter departementet». Vi hadde eksemplene der mange Nav-brukere hadde fått utdelt – la oss kalle det – rullestoler, med en liten elektrisk motor. Vegtilsynet mente da plutselig at dette var en liten moped. Da kom også statsråden og fortalte at dette var fryktelig vanskelig å gjøre noe med. Opposisjonen tok det opp, det skjedde ingenting. Først da pressen banket på døren, gjorde stats-

råden noe med det. Dette likner jo ikke en handlekraftig statsråd med gjennomføringskraft, men en medieminister.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:03:09]: Det er åpenbart at Høyre ikke har noe forslag til hvordan man kan bidra til å utvikle dette verktøyet gjennom det lovverket vi i dag har, men at dette bare er en måte å sette i gang en politisk diskusjon på.

Det som var veldig viktig i den saken som handlet om ham som ikke kunne få sykkelen, var jo at samferdselsministeren ordnet opp. Nav kjente til det, vi jobbet med saken, og vi fikk gjennomslag. Så jeg synes det er viktig at vi også følger opp saker som enkeltpersoner tar initiativ til. Representanten skal merke seg at jeg får en rekke henvendelser fra enkeltpersoner som det aldri står et ord om i pressen, som vi ordner opp i. Det er ikke alltid at regelverket praktiseres på en måte som vi er fornøyd med, og da griper vi som politikere inn i disse sakene. Når det gjelder saken om de døvblinde, kan jeg svare på det dersom jeg får flere tilleggsspørsmål.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først representanten Jan Tore Sanner.

Jan Tore Sanner (H) [11:04:14]: Nå ble det lagt frem tre konkrete eksempler. Jeg kunne lagt til et fjerde, som dreier seg om utfasingen av skattefradrag for store sykdomsutgifter. Dette skaper også problemer for mange med funksjonshemninger som er i arbeid.

Problemet med regjeringens passivitet og manglende gjennomføringskraft på dette feltet er at det har konsekvenser for mennesker. Hvis vi ser på andelen funksjonshemmede som er i arbeid, har den aldri vært lavere enn den er nå. Tallet har gått ned under den rød-grønne regjeringen. Hvis vi ser på unge uføre, går tallet opp, og det stiger mer enn det har gjort på lenge.

Det var en byråkrat i Kulturdepartementet som i en artikkel skrev at problemet er at man blir mer opptatt av prosessen enn av resultatet. Er det det vi ser når regjeringen mangler gjennomføringskraft for å få frem tilretteleggingsmidler som kan hjelpe funksjonshemmede ut i arbeid?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:05:21]: Når det gjelder funksjonshemmede i arbeid, bruker Høyre statistikken litt spesielt. Sannheten er jo at andelen av dem som selv oppgir til SSB at de er funksjonshemmede, har gått ned fra 17 pst. til 15 pst. av befolkningen. Så roper Høyre at det nå er stadig færre funksjonshemmede i arbeid. Det er en måte å bruke statistikken på som ikke er særlig troverdig. Unge uføre var for ti år siden 1,2 pst. – det samme som det er i dag.

Vi har stor gjennomføringskraft for å få flere ut i arbeidslivet. Vi har Europas laveste ungdomsarbeidsløshet. Derfor kom det 25 arbeidsministre fra hele Europa til Norge for bl.a. å lære hvordan vi driver arbeidsmarkedspolitikken i Norge.

Jan Tore Sanner (H) [11:06:15]: Det er ikke det spørsmålet handler om.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:06:21]: Vi har en god sosialpolitikk, og vi har en god gjennomføringskraft når det gjelder å inkludere flere i arbeid.

Robert Eriksson (FrP) [11:06:31]: Når jeg hører på statsrådens svar, er det tydelig at statsråden opptrer mer som en saksbehandler i forvaltningen enn som en politiker som er interessert i å løse hverdagsproblemer for en gruppe mennesker som har store utfordringer og store problemer.

Det er riktig som representanten Røe Isaksen gjentok fra denne talerstolen: Vi ser en systematisk nedprioritering av de svakeste i velferdspolitikken fra den sittende regjering. Det gjelder de døvblinde, det gjelder unge funksjonshemmede som ikke får hjelp i henhold til 26-årsgrensen for å komme ut i aktivitet og fritid, og vi ser det nå spesielt når det gjelder sterkt funksjonshemmede barn og unge med tanke på talegjennkjennning. Et enstemmig storting har sagt at vi skal få dette på plass. Kristin Halvorsen, en av statsrådets kolleger i regjeringen, har sagt at dette skal på plass. Vi snakker om 13 mill. kr – 13 mill. kr til arbeids- og sosialformål av et totalbudsjett på 360 mrd. kr. Når kan vi forvente at regjeringen innfrir, følger opp og får på plass taleregistreringssystemet?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:07:35]: Dette har jeg jo redegjort ganske grundig for – hvordan vi kan følge lov om offentlige anskaffelser og samtidig bidra til å utvikle dette prosjektet. Men det er jo ikke slik at jeg kan ta penger som er satt av til pensjon, eller som er regelstyrt til sykepenger, og si at dette skal automatisk gå til talegjennkjennning.

Vi har nå innført flere tiltak for å få personer med ned-satt funksjonsevne ut i arbeidslivet. Det handler bl.a. om gruppe 2-bil, som har vært en sak som mange i denne salen har vært opptatt av, som kan bidra til at flere kan komme i arbeid. Det handler om arbeids- og utdanningsreiser for funksjonshemmede, som kan bidra til at flere kommer i arbeid. Det har aldri vært en så offensiv politikk for å få flere funksjonshemmede ut i arbeid som det vi har lagt til rette for nå.

Laila Dāvøy (KrF) [11:08:35]: La meg komme med et femte eksempel på sendretktighet. Det gjelder brukerstyrt personlig assistent som skulle ha kommet allerede i 2005. Regjeringen har nå solgt det ut som om det kommer nå. Men det som egentlig bare er kommet, er en høring med en kjempelang høringsfrist, til 1. august. Denne saken kommer ikke til å bli løst i denne stortingsperioden.

Tilbake til talegjennkjenningsprogrammet: Det kan altså sette tusenvis av mennesker med ulike utfordringer i stand til å betjene datamaskiner, noe som for svært mange er en forutsetning for å kunne delta i arbeidslivet. Det er mange eksempler på det. Potensialet for sparte trygdeutgifter er enormt. Nav har etterlyst programmet lenge. Det jeg føler statsråden gjør, er å problematisere. Det er det samme for både stortingsrepresentanter og funksjonshem-

mede om Innovasjon Norge eller andre legger til rette, og hvordan man vil gjøre det. Men når kommer det? Har departementet satt i gang? Når setter man i gang prosessen? Når kommer det?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:09:45]: Hvis det er slik at Kristelig Folkeparti har veldig gode forslag til hvordan vi kan bidra til utvikling av et slikt program, som er innenfor lov om offentlige anskaffelser, mottar jeg de konkrete forslagene med takk. Men det som er viktig for oss, er at vi forholder oss til denne loven. Det er mange typer verktøy og mange typer hjelpemidler som Nav er kjøper av, men det har aldri vært slik at Nav har bevilget penger til aktører som har utviklet disse hjelpemidlene. Vi vil prøve å følge loven og bidra til utvikling av dette verktøyet, og Nav vil også være kjøper av et slikt verktøy, men vi må gjøre dette lovlig når vi skal anskaffe hjelpemidler. Det er et veldig viktig hjelpemiddel som jeg tror at mange vil kunne få god nytte av.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Sak nr. 2 [11:10:36]

Ordinær spørretime

Spørsmål 1

Bjørn Lødemel (H) [11:11:01]: «I februar 2013 oppnemnde Miljøverndepartementet medlemmer i nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. I styret er ordførarane frå dei fire kommunane, to representantar for fylkestinga og tre representantar for Sametinget. Det er ingen representantar for grunneigarane eller dei som har bruksrettar i dette området. Dette vitnar om mangel på respekt for privat eigedomsrett.

Kvifor er ikkje grunneigarane og dei med bruksrettar med i nasjonalparkstyret, og kva vil statsråden gjere for å rette opp dette?»

Sigvald Oppebøen Hansen hadde her teke over presidentplassen.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:11:38]: Eg er svært glad for engasjementet knytt til den nye ordninga med lokal forvaltning av verneområda våre. Verneområdestyra har mynde til å forvalte nasjonale og internasjonale verdier på vegner av oss alle.

Det er viktig at forvaltninga av nasjonalparkane og dei andre store verneområda har legitimitet i lokalsamfunna. Det meiner eg modellen for lokal forvaltning som Stortinget gjekk inn for gjennom handsaminga av Miljøverndepartementet sin budsjettproposisjon i 2009, varetek på ein god måte. Modellen opnar for lokale tilpassingar av samansetninga av styra dersom særskilte høve ligg til grunn.

Når eg oppnemner styra, vurderer eg i kvart einskilde høve korleis styret bør setjast saman.

Vi har vore varsame med å gje grunneigarar eller andre brukarinteresser same mynde som folkevalde representantar i forvaltningsstyra. Årsaka til det er at dersom grunneigarar får slik mynde, vil det kunne oppstå spørsmål om habilitet. Forvaltningsstyresmakta er avhengig av å ha tillit i alle interessegrupper.

Det er berre i styra for nasjonalparkane Breheimen og Reinheimen det er medlemar som ikkje er politisk oppnemnde. I Breheimen er Skjåk Almending representert fordi deira eigardel utgjer over 50 pst. av nasjonalparken. I Reinheimen er Ottadalen villreinutval representert på grunn av villreinen si særleg viktige rolle i denne nasjonalparken.

Eg har gjort ei grundig og konkret vurdering av samansetjinga av styret for Skarvan–Roltdalen. Eg har kome til at det ikkje er tilsvarende særskilte grunnar til at grunneigarane bør vere representerte i det styret.

Når det gjeld samisk representasjon i område med samiske interesser, vil eg vise til at Noreg har godkjent ILO-konvensjon nr. 169. Noreg har gjennom det forplikta seg til å sikre samisk deltaking ved bruk, forvaltning og bevaring av naturressursane i samiske område. Skarvan–Roltdalen er eit slik område. Ved konsultasjon med Sametinget har vi kome til semje om at Sametinget skal peike ut tre representantar i styret for Skarvan–Roltdalen.

Bjørn Lødemel (H) [11:13:37]: Eg takkar for svaret.

Eg så i Nationen den 12. april at statsråden ville sjå på grunneigarane sin representasjon i dette området ein gong til. Det ser eg på som ei positiv opening til å sjå på det, og eg forventar òg at statsråden følgjer opp dei lovnadane som ligg i oppslaget i Nationen. Eg registrerar òg at han seier at argumenta om å ta med grunneigarane er gode.

Vi veit at ein sjettedel av Fastlands-Noreg er verna, og grunneigarane er ikkje representerte i desse vernestyra. Høgre meiner at grunneigarane og folk med bruksrettar står i særstilling med tanke på å vere representerte i nasjonalparkstyra. Respekt for eigedomsretten skapar òg respekt for vern. Grunneigarane og dei som har bruksrettar har forvalta desse områda på ein slik måte at storsamfunnet ser verdien i det, og storsamfunnet ønskjer å verne det. Det skjer med bakgrunn i at grunneigarane forvaltar sine gode på ein god måte.

Ser ikkje statsråden at grunneigaren er i ei særstilling med tanke på å vere med i nasjonalparkstyra?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:14:49]: Spørsmålet om grunneigarrepresentasjon er viktig og vert vurdert kvar enkelt gong. Eg har tenkt å følgje opp det eg varsla etter spørsmålet om det på USS' årsmøte, og som er omtalt i Nationen, om å sjå nærmare på dei spørsmåla.

Men det som er mitt poeng, er at det er veldig stor forskjell på dei ulike verneområda våre. Når det gjeld verneområdet som meir spesifikt vart teke opp då eg var på landsmøtet i USS, som er omtalt i saka i Nationen og gjeld verneområda ved Trollheimen, er det – viss eg ikkje tek feil – slik at det er ein privat grunneigar som eig så å seie

all grunn, iallfall store delar av grunnen, der. Viss vi t.d. ser på Skarvan–Roltdalen, som representanten spør om, er det slik at delen statsgrunn er rundt 70 pst. Det er ein veldig forskjellig situasjon. Det er staten som er den suverent største grunneigaren. Derfor meiner eg at vi i det tilfellet har teke riktig avgjerd om styret.

Bjørn Lødemel (H) [11:15:57]: Eg takkar for svaret.

Då har vi egentleg fått to svar. Det eine er at ein skal sjå på representasjonen, og det andre er at ein meiner at ein har sett opp det styret på rett måte. Det er ikkje i samsvar med forventninga som er skapt om at ein skal sjå på dette ein gong til.

Høgre meiner at grunneigarrettar, respekt for privat eigedomsrett, tilseier at grunneigaren må inn i eit nasjonalparkstyre. Vi ser at dei representantane som er oppnemnde frå Sametinget, er reineigarar og representantar frå reindriftsnæringa. Det er positivt, men det skapar ein ubalanse når grunneigarane og dei med bruksrettar ikkje er representerte på same tid. Dette kan vere grobotn for konflikt, i staden for at det kan vere grobotn for å skape eit godt samarbeidsklima. Det gjeld konkret i Skarvan–Roltdalen nasjonalpark. Her er det ein ubalanse med tanke på grunneigarinteresser, og statsråden har verkeleg skapt ei forventning om at statsråden vil sjå konkret på den grunneigarrepresentasjonen når det gjeld Skarvan–Roltdalen nasjonalpark.

Vil statsråden sjå på det, og eventuelt når skjer det?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:17:03]: Eg har ikkje skapt nokon forventningar om Skarvan–Roltdalen, det er tvert imot no avklart at eg meiner vi har gjort det rette når det gjeld den nasjonalparken. Så er det grunngeve kvifor det er riktig der.

Derimot kjem eg til å gjere det eg har sagt eg skal gjere, sjå nærmare på spørsmålet om grunneigarrepresentasjon. Eg har gjeve eit eksempel på ein nasjonalpark der eg heilt klart kan sjå at det er argument, og som er ei grunngeving for kvifor det kan vere aktuelt å sjå nærmare på. Men det er allereie i dag slik at vi opnar styra kvar for seg. Sidan verneområda våre er veldig ulike, ser styra ganske ulike ut. Derfor finst det styre som i dag, der det er grunneigarrepresentasjon – og eg vil sjå på det spørsmålet på nytt – men ein vil òg finne styre der det ikkje er naturleg, og dette er eit eksempel på det, etter mitt syn.

Når det gjeld representasjon frå Sametinget, er det heimla i ILO-konvensjonen, som eg er oppteken av at det er brei einigheit om i Stortinget, òg frå Høgre.

Spørsmål 2

Tom Staahle (FrP) [11:18:18]: «Ved Gardermoen ligger i dag et av Norges største næringsparkområder. Tusenvis av nye arbeidsplasser forventes å komme her. Så langt har det ikke manglet på innsigelser eller hindringer fra offentlige myndigheter, som Statens vegvesen. Dette har gjort det vanskelig å legge til rette for nye etableringer.

Hva mener statsråden rent prinsipielt om de hindrin-

ger offentlige myndighetsorgan legger i veien for næringsutvikling, nye arbeidsplasser og utvikling i en region der lokale myndigheter sier ja?»

Statsråd Trond Giske [11:18:48]: Utgangspunktet for plan- og bygningsloven er at kommunene har hånd om arealplanleggingen. Tilrettelegging for næringsutvikling er en del av denne planleggingen. Det skal etter den nye plan- og bygningsloven legges mer vekt på planverket, slik at eventuelle innsigelser kan avklares tidlig. Det skal gjøre behandlingen av byggesakene i kommunene enklere, og det skal øke forutberegneligheten for dem som har interesser i området knyttet til fast eiendom og miljø.

Som næringsminister er jeg opptatt av at planverket skal legge til rette for og bidra til verdiskaping og bærekraftig vekst. Samtidig er jeg klar over at prosessene i plan- og bygningsloven skal gi vern til viktige samfunnsinteresser og ivareta interessene til alle som er berørt av utbyggingen. Det har betydning at det er god balanse i prosessene, både for å fremme interessene hos aktørene og for å ta vare på andre interesser.

Jeg er klar over at næringslivet vil ha effektive og så lite kostnadskrevende prosesser som mulig i saker som gjelder plan- og bygningsloven. Næringslivets behov for bedre og mindre kostnadskrevende prosesser i forvaltningen er bakgrunnen for regjeringens arbeid med forenkling. Vi har fra regjeringens side formulert et ambisiøst mål om å redusere næringslivets administrative kostnader med 10 mrd. kr.

Vi har opprettet et eget prosjekt i Nærings- og handelsdepartementet for å følge opp og forsterke arbeidet med forenkling. Prosjektet jobber dedikert med realisering av regjeringens forenklingsmål samt med å koordinere samarbeidet mellom departementene. Blant prosjektets oppgaver er å gjennomgå alle aktuelle forenklingstiltak for næringslivet. Det gjelder også for plan- og bygningsloven.

Når det gjelder spørsmålet om innsigelser, er temaet bl.a. omtalt av kommunal- og regionalministeren i Meld. St. 28 for 2011–2012 Gode bygg for eit betre samfunn. Regjeringen har satt i gang arbeidet som svar på de utfordringene som er omtalt. Miljøverndepartementet forbereder nå et prøveprosjekt hvor det er Fylkesmannen som skal samordne statlige innsigelser i kommunale arealplaner. Det er sendt ut brev til fylkesmennene med forespørsel om å være med på prøveprosjektet. Prosjektet vil komme i gang når det er klart hvilke fylker som skal delta.

Videre har Miljøverndepartementet startet et prosjektarbeid som skal gjennomgå innsigelsespraksis og planprosesser i plan- og bygningsloven. Prosjektet tar sikte på å forbedre praksis med bruk av innsigelser og øke graden av samordning av innsigelser fra statlige aktører. Alle berørte departementer deltar i dette arbeidet.

Tom Staahle (FrP) [11:21:31]: Jeg takker statsråden for svaret.

Det som fort oppstår som situasjon, er jo at kommunen blir en form for gissel i en planprosess. De signalene de lokale myndighetene i dette området ser, er at næringslivet opplever det som et paradoks at det er avsatt arealer til næringsformål, samtidig som overordnede myndighetsor-

ganer oppleves mer som motspillere enn medspillere. Når prosjektene kommer, er det signaler som det er særdeles verdt å lytte til, spesielt for dette området hvor man skal etablere 30 000 til 50 000 arbeidsplasser i et femtiårsperspektiv.

Det er slik at når Fylkesmannen, Vegvesenet eller departementet har en sånn planstyrt utvikling, blir det vanskelig for næringslivet å gjennomføre tiltak i praksis. Ser statsråden at dette hindrer verdiskapingen?

Statsråd Trond Giske [11:22:33]: Jeg tror gode og effektive planprosesser i hvert fall kan legge til rette for næringsutvikling, og det er jo kommunens ansvar å lage disse arealplanene på en slik måte at det legger til rette for næringsutvikling i egen kommune.

Så er det mange muligheter for innsigelser og påvirkning på disse arealplanene. Alle disse prosessene har jo en god hensikt: nemlig å ivareta ulike samfunnshensyn, f.eks. muligheten for god infrastruktur også i et femtiårsperspektiv. Det er veldig synd hvis kortsiktige planer ødelegger muligheten for gode kommunikasjonsordninger i framtiden. Vi er nødt til å ta disse forholdene inn i planene på en god måte.

Det vi helt sikkert kan bli bedre på, er at de statlige instansene er effektive og konkrete i sine innspill, og ikke minst at staten også samordner sine innsigelser på en bedre måte. Det er jo nettopp det dette prøveprosjektet handler om, at de fylkesmenn som er interessert i det, kan prøve ut et prosjekt hvor staten er mer koordinert, og dermed bidrar til mer effektive prosesser.

Tom Staahle (FrP) [11:23:42]: Da blir mitt naturlige oppfølgingsspørsmål: Hvilke konkrete tiltak vil statsråden sette i verk for at statlige instanser skal bli mer konstruktive og mer koordinerte i sin tilnærming?

Statsråd Trond Giske [11:23:57]: For det første er dette nå under ulike departementer. Både Kommunaldepartementet, Miljøverndepartementet, Samferdselsdepartementet og andre har sine ting inn i dette, og har hver for seg ansvaret for at de prosessene de og underliggende etater deltar i, er effektive.

Det prosjektet som jeg nevner, er et prosjekt hvor Fylkesmannen i hvert enkelt fylke kan ta alle de statlige innvendingene og koordinere disse på en god måte. Av og til ser vi at ulike statlige instanser har ulike innspill til planer om arealbruk og andre saker, og det blir jo ekstra komplisert å være kommune når ikke engang de statlige etatene er koordinert. Det er i og for seg forståelig, fordi de ivaretar ulike samfunnshensyn, men når statens ulike organer står mot hverandre, kan det være lurt at det er staten som koordinerer seg, og ikke at kommunen må ta den jobben. Det er det dette forsøket handler om å prøve ut.

Spørsmål 3

Vigdis Giltun (FrP) [11:25:15]: «Jeg viser til spørsmål 8 i ordinær spørretime den 23. januar 2013. Det finnes

flere eksempler på ulik behandling når uføretrygdede med samme bakgrunn og samme behov for kompetanseheving søker samme type kurs for å bedre sin mulighet på arbeidsmarkedet. Det enkelte Nav-kontor eller saksbehandler kan suverent avvise søknader om kurs uten at søker kan klage.

Vil statsråden sikre en mer forutsigbar og likeverdig behandling og sikre at alle som søker om arbeidsrettet tiltak, får klagerett, ikke bare de som får innvilget sin søknad?»

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:25:57]: Tildeling av arbeidsrettet tiltak skjer på bakgrunn av en individuell vurdering som følge av behovs- og arbeidsevnevurdering av hva som er mest hensiktsmessig for at den enkelte skal komme ut i arbeid. Det er det som er grunnlaget.

Både personens ønsker, ressurser, og det som er arbeidsmarkedets behov, vil bli tatt med i den vurderingen som gjøres. Det å sammenligne arbeidsrettet bistand som tilbys ulike personer på forskjellig tidspunkt i ulike deler av landet, kan derfor gi et ganske misvisende utgangspunkt. Arbeids- og velferdsetaten tildeler arbeidsrettet tiltak innenfor de rammene som følger av forskrift om arbeidsrettede tiltak, bevilgninger over statsbudsjettet og føringer i de årlige tildelingsbrevene til Arbeids- og velferdsetaten.

Ingen har rettslig krav på tiltak, og antall tilgjengelige tiltak kan tidvis være lavere enn etterspørselen. Arbeids- og velferdsetaten kan derfor ikke tilby tiltak til alle som ønsker det, men må prioritere bruken av tiltak etter hva som er mest hensiktsmessig for at den enkelte skal komme ut i arbeid. Dette medfører individuelle vurderinger og overordnede vurderinger for tiltakene som sådan.

Da arbeidsmarkedsloven ble vedtatt, ble det gjort unntak fra forvaltningsloven. Dette gikk ut på at personer som har behov for eller ønsker samme type tjeneste, i dette tilfellet et arbeidsmarkedstiltak, som representanten spør om, ikke omfattes av forvaltningslovens partsbegrep. En praktisk konsekvens av dette er at de ikke har klagerett på mangel på tilbud om tiltak eller avslag på søknad om tiltak. Jeg viser til den nærmere redegjørelsen for dette i proposisjonen som ble lagt fram i 2004. Bakgrunnen for dette unntaket er bl.a. at antall tiltaksplasser er begrenset, og følger av den økonomiske rammen for tiltaksbevilgning.

Det er også begrensninger i hvilke tiltak som er tilgjengelige på et bestemt tidspunkt. En klagerett vil dermed kunne framstå som ganske illusorisk. Den enkeltes rettigheter, herunder rett til å klage, er derfor ivaretatt på andre måter. Personer som ikke får tiltak, er ikke helt avskåret fra å ta opp sin sak med Arbeids- og velferdsetaten. Brukere kan klage på arbeidsevnevurdering, og de kan klage på Arbeids- og velferdsetatens service.

Jeg ser ingen grunn til å endre denne loven.

Vigdis Giltun (FrP) [11:28:34]: Det var et skuffende svar. Det er ganske fortvilende for personer som søker om et tiltak.

I det tilfellet jeg viste til i forrige spørsmål, var det en sterkt synshemmet, nærmest blind, som søkte om å få kurs som kunne bekrefte kompetanse og gi ytterligere kompetanse på bruk av Mac. En kamerat hadde fått det samme

når det gjaldt Windows. Det virker helt meningsløst når én får godkjent kurs, og ikke den andre, og heller ikke får muligheten til å prøve saken sin ved å klage.

Når de ikke har klagerett, har de heller ikke rett til å få hjelp av Sivilombudsmannen. Vi får, som statsråden sa tidligere i dag, henvendelser fra mange fortvile Nav-brukere. Det er merkelig at det må bli en stor mediasak før statsråden griper inn og ser om man bør gjøre noe med saken.

Når en får avslag på søknad om et kurs, bør det være en begrunnelse for hvorfor man får avslag. Hvis det i begrunnelsen står at man dessverre ikke kan gi kurs på grunn av at det ikke finnes økonomi, at man ikke har penger igjen på Nav-kontoret, er det en begrunnelse, og da må vi politikere se om det er bevilget for lite penger (presidenten klubber). Men når man ikke gir noen begrunnelse som kan prøves videre – denne personen jeg viste til hadde dårlig helse ... (presidenten klubber igjen).

Presidenten: Presidenten minner om at klokka går litt feil, så tida er ute.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:30:09]: Etter som jeg husker, har representanten stilt spørsmål om denne personen i en tidligere muntlig spørretime. Jeg kan ikke gå inn og behandle denne enkeltpersonens sak. Jeg kan heller ikke vite hva som ligger til grunn for det som er Arbeids- og velferdsetatens konklusjon i denne saken.

Jeg merker meg at representanten har et annet syn og vil innføre klagerett her. Men som jeg understreket, er ikke arbeidsmarkedstiltak en rettighetsstyrt ordning. Man kan klage når det gjelder uføretrygd og andre typer trygdeytelser, men ikke når det gjelder dette.

Vigdis Giltun (FrP) [11:30:52]: Jeg synes det er galt at man ikke skal ha klagerett. Det minste man burde ha krav på, er i hvert fall et begrunnet avslag. Hvis begrunnelsen er dårlig økonomi, bør det stå – det kan selvfølgelig ikke klages på – men hvis begrunnelsen er at helsetilstanden ikke er slik at man skal ha kurs, eller at man ikke har arbeidsmulighet, bør det være mulig for en søker at andre enn den enkeltpersonen i Nav som har behandlet saken, får se på den. Når man ikke har klagerett, og heller ikke får noe begrunnet avslag man kan gå videre med, er det opp til hver enkelt saksbehandler hos Nav å avgjøre en persons skjebne. Personer som henvender seg til Nav, tror de skal få hjelp. En sterkt funksjonshemmet som er 40 år og har vært arbeidsledig, som ikke har vært i arbeid, men som gjerne vil tilbake til arbeidet, får et avslag uten mulighet til å klage. Synes ikke statsråden dette kan virke veldig uheldig?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:31:52]: Det er ikke i disse sakene én enkeltperson som behandler én søker; det er ofte flere som har gjort vurderinger, både arbeidsevnevurdering og andre vurderinger. Hvis vedkommende er misfornøyd med servicen, kan man fremme en klage hvis man føler at man er dårlig behandlet. Men jeg mener at det å innføre en klagerett for disse ordningene vil føre til at det vil gå med uforholdsmessig mange ressurser til å behand-

le disse klagene. Vi vet også at når det gjelder arbeidsmarkedsstiltak, er det en del som ønsker seg inn på tiltak, og det er ofte flere som ønsker det, enn de som kan få. Da synes ikke jeg det er hensiktsmessig å innføre en klageordning. Det tror jeg vil føre til mer byråkrati og mindre av det som var Nav-reformens intensjon, nemlig personlig oppfølging av den enkelte.

Spørsmål 4

Arne Sortevik (FrP) [11:32:58]: «Under Samferdselsdepartementets ansvarsområde finnes to selvstendige tilsyn: Jernbanetilsynet og Luftfartstilsynet, og ett etatsstyrt tilsyn, Vegtilsynet. Tilsynene utfører en viktig oppgave for å sikre trygg transport av personer og gods. Det er viktig at tilsyn har ressurser til å utføre sine oppgaver på en god måte; at de har fokus på aktuelle problemstillinger innen sine områder, at dialogen med ansvarlig departement er god, at rapporter følges opp, og at Stortinget får informasjon.

Er statsråden fornøyd med dagens tilstand?»

Statsråd Marit Arnstad [11:33:38]: Samferdselsdepartementet har et overordnet ansvar for fire tilsynsorgan. Det er Luftfartstilsynet, Statens jernbanetilsyn, Vegtilsynet og Post- og teletilsynet. Representanten Sorteviks spørsmål dreier seg etter det jeg forstår, om de tre førstnevnte. Luftfartstilsynet og Statens jernbanetilsyn er ordinære forvaltningsorgan underlagt Samferdselsdepartementet, mens Vegtilsynet er underlagt vegdirektøren, men med et tydelig organisatorisk og styringsmessig skille til Statens vegvesen.

Felles for de tre transporttilsynene er at virksomheten er underlagt retningslinjer som framgår av lovverket på de ulike områdene. Statsbudsjettet setter rammer for virksomheten i det enkelte år. Budsjettproposisjonen gir også en nærmere omtale av spørsmål knyttet til arbeidet i tilsynene. Av formålsparagrafen i etatsinstruksen for hvert enkelt tilsyn framgår det at tilsynet skal være en aktiv pådriver for en sikker og formålstjenlig luftfart, et vegnett og en jernbane, i tråd med overordnede målsettinger for samferdselspolitikken.

Samferdselsdepartementets tildelingsbrev, som baserer seg på Stortingets årlige budsjettvedtak, angir kravene til tilsynene. Tilsynene rapporterer til Samferdselsdepartementet kvartals- eller tertialvis med utgangspunkt i de styringssignalene som gis i tildelingsbrevene. I tillegg utarbeider tilsynene årsrapporter, som er et viktig instrument for departementet i etatsstyringen. Rapporteringen følges opp gjennom etatsmøter mellom departement og tilsyn. Utenom denne formaliserte styringen følger departementet opp tilsynene ved behov knyttet til konkrete saker.

Etter min vurdering er Luftfartstilsynet, Statens jernbanetilsyn og Vegtilsynet organisert på en formålstjenlig måte og har tilstrekkelig med ressurser til å utføre de oppgavene de er pålagt. Eventuelle behov for endringer i budsjett, organisering og bemanning vil, dersom det blir

foreslått, på vanlig måte bli forelagt Stortinget gjennom budsjettprosessen.

Arne Sortevik (FrP) [11:35:42]: Jeg har to oppfølgingsspørsmål – ett om Luftfartstilsynet og ett om Vegtilsynet.

Først Luftfartstilsynet: Jeg oppfattet det slik at Luftfartstilsynet for to år siden fikk varsel knyttet til arbeidsforhold for ansatte i Ryanair. I departementets tildelingsbrev til Luftfartstilsynet for 2013 heter det:

«Luftfartstilsynet skal videreføre det helhetlige tilsynet med HMS for flygende personell, og opprettholde godt samarbeid med Arbeidstilsynet.»

Oppfølgingsspørsmålet blir: Gjelder dette også forhold i utenlandske flyselskaper som lander i Norge, og i utenlandske flyselskaper som har base i Norge?

Statsråd Marit Arnstad [11:36:27]: Det er riktig at det først og fremst er gjennom tildelingsbrevet at det gis klare signaler fra departementet til tilsynet når det gjelder betoning av viktige spørsmål. Årets tildelingsbrev betoner fokuseringen på helse, miljø og sikkerhet, HMS, veldig tydelig. Luftfartstilsynet har varslet at de snarest vil ha et tilsyn med den basen som Ryanair har på Rygge. De har for øvrig årlig hatt ca. åtte-ti tilsyn med et annet selskap som har hjemmebase i Norge. Det er i utgangspunktet hjemmebasen som er avgjørende for om en har rett og myndighet til å ha tilsyn med selskapet eller ikke. Da har en kun mulighet til å ha tilsyn med det fysiske og det psykososiale arbeidsmiljøet, ikke forhold knyttet til verken stillingskrav, ansettelsesvilkår, lønsvilkår eller annet.

Arne Sortevik (FrP) [11:37:21]: – Men dog et tilsynsansvar.

Så gjelder det oppfølging av statens eget tilsyn, Vegtilsynet, som skal føre tilsyn med at eier av riksveiene, som jo er Statens vegvesen, har – og bruker – et tilstrekkelig og effektivt styringssystem som sikrer lovpålagte krav til trafikkikkerhet.

Jeg viser igjen her i spørretimen til de to punktene på europaveier i Hordaland, E39 Ådland bru og E16 Sundve mellom Voss og Vinje, hvor det er altfor mange alvorlige ulykker på samme punkt. Vil statsråden ta initiativ til at det åpnes to tilsynssaker på disse to ulykkespunktene, på disse to europaveiene? Og vil statsråden sørge for at Vegtilsynets tilsynsgrunnlag utvides, slik at også det å gjennomføre tilsyn med spesifikke ulykkesutsatte punkter på hovedveinettet blir inkludert i oppgavene for Vegtilsynet?

Statsråd Marit Arnstad [11:38:29]: Når det gjelder Vegtilsynet, er det slik at de, ifølge de overordnede dokumentene, skal føre tilsyn med sikkerhetsstyringen ved gjennomføring av prosjekter og sikkerhetsforvaltningen ved eksisterende riksveger. De skal også føre tilsyn med interne beredskapssystemer. Når og hvor Vegtilsynet gjennomfører tilsyn, er en oppgave Vegtilsynet sjøl avgjør. Det er ikke slik at Samferdselsdepartementet som eier sitter og bestemmer hvor Vegtilsynet skal foreta tilsyn. Det gjelder for øvrig alle tilsyn: Hvor de vel-

ger å gjennomføre de eksakte tilsynene, avgjøres på egen hånd.

Vegtilsynet har i løpet av det siste året gjennomført 15 tilsyn, og jeg regner med at de også i kommende år vil ha om lag det samme nivået på antall tilsynssaker, uten at jeg dermed kan si eksakt på hvilke prosjekter de kommer til å gjennomføre tilsyn, for, som sagt: Det vil være opp til tilsynet sjøl.

Spørsmål 5

Ingunn E. Ulfsten (KrF) [11:39:50]: «Ifølge Rome-riks Blad 10. april 2013 har Akershus en dramatisk økning i omfanget av barnevernssaker. Ullensaker og Eidsvoll kommuner har i 2012 fristbrudd i henholdsvis 60,5 og 76,2 pst. av undersøkelsessakene. Stortinget har i 2010–2013 økt bevilgningene til det kommunale barnevernet. NRK melder at kommunene har fått midler til langt færre stillinger enn de har søkt om, og behovene er økende. Akershus har søkt om 56,2 stillinger, mens midler til 21,9 stillinger er tildelt.

Hvordan vil statsråden møte denne veksten?»

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [11:40:34]: La meg først slå fast at jeg deler representanten Ulfstens bekymring for situasjonen i mange kommuner. Rapportering fra kommunene viser at det fortsatt er store forskjeller kommuner imellom bl.a. når det gjelder fristbrudd. I Akershus er det enkelte kommuner med høy andel fristbrudd på undersøkelser. Det er bra at dette får oppmerksomhet. Jeg er kjent med at Fylkesmannen i Oslo og Akershus følger kommunene det gjelder meget tett for å bedre situasjonen, og det er helt i tråd med regjeringas politikk.

Store variasjoner mellom kommuner er en av grunnene til at regjeringa i løpet av de fire siste åra har økt antallet stillinger i barnevernet gjennom statlige bevilgninger. Regjeringas barnevernsløft startet i 2010 med en særskilt økning av kommunenes frie inntekter, begrunnet i barnevernets behov. Deretter har det i 2011, 2012 og 2013 vært øremerkede midler til nye stillinger i kommunene. Til sammen har dette gjort det mulig for det kommunale barnevernet å rekruttere 850 nye fagfolk. Satsinga gir et løft for hele barnevernet, med et særlig fokus på å styrke barnevernstjenesten i de mest utsatte kommunene, gi bedre kompetanse og styrke tilsynet.

Rapporteringer fra det kommunale barnevernet i 2011 og 2012 viser for første gang på lang tid en positiv utvikling ved at andelen fristbrudd på landsbasis er gått ned. I 2012 var andelen fristbrudd på undersøkelser 15 pst. Dette er en nedgang på 2,5 prosentpoeng fra 2010, men det er fortsatt en alvorlig situasjon. Dette er like fullt et tegn på at barnevernsløftet har bidratt til å snu en negativ utvikling.

Regjeringa fortsetter satsinga på kommunalt barnevern i 2013. Årets satsing gir 270 nye stillinger. Systematisk kompetanseutvikling er i tillegg et viktig virkemiddel for at barnevernstjenesten skal bli bedre. Barnevernstjenestene får i 2013 mulighet til å søke om midler til kompetansehevende tiltak ut fra lokale behov. Fylkesmannen vil også

arrangere fagkonferanser med sikte på å heve barnevernsansattes kompetanse innenfor nasjonalt prioriterte områder. Aktuelle temaer er håndtering av meldinger og undersøkelser, hvordan håndtere vold og seksuelle overgrep mot barn og hvordan sikre barns medvirkning.

Det er naturlig at kommunene søker om stillinger til det kommunale barnevernet når regjeringa øremerker midler til dette. Den samlede øremerkinga er imidlertid ikke uttrykk for regjeringas vurdering av det faktiske behovet. Kommunene plikter å vurdere dette og bidra sjøl gjennom fornuftig disponering av sine frie inntekter.

La meg bare understreke at organisering og finansiering av det lokale barnevernet er kommunenes ansvar. Øremerking er noe spesielt som kommer på toppen. Det bidrar til å synliggjøre et behov som har gjort barnevernstjenestene lokalt og kommunestyrene mer oppmerksom på behovene i sitt barnevern. Det er utrolig bra, og det er på tide. Men det er ikke sånn at når vi øremerker stillinger, så overtar vi finansieringsansvaret for kommunene. Når kommunene synliggjør et behov lokalt, forventer jeg at kommunenes politikere sørger for å fylle det gapet med stillinger og gir barnevernstjenestene det de har behov for.

Ingunn E. Ulfsten (KrF) [11:43:40]: Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg deler det synet at ansvaret også ligger hos kommunepolitikkerne. Jeg er også glad for at det har vært et økt fokus på barnevernet de siste årene, og at man har fulgt opp med konkrete tiltak og ressurser. Vi har med interesse merket oss den proposisjonen som er lagt fram, og forslagene i meldingsdelen. Men når jeg leser dette, sitter jeg likevel igjen med tanken: Er dette for lite for sent? Vil det løse de store utfordringene vi står overfor i mange kommuner i vekstfylker som Akershus? Det gjenstår å se.

Så tilbake til det statsråden nevnte om kompetanse. Det pekes gjerne på lite kompetanse og dårlig ledelse som hovedutfordringer i barnevernet. Statsråden nevnte litt om at man nå jobber mer systematisk med det. Spørsmålet mitt videre er todelt: Er det ikke en forenkling å skyve skylden over på det enkelte barnevernkontor og den enkelte ansatte? Kan statsråden være litt mer spesifikk når det gjelder de konkrete utfordringene rundt kompetanse og ledelse i barnevernet?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [11:44:51]: Jeg har en følelse av at det her siktes til et utspill fra en konkret ordfører fra Fremskrittspartiet i Ullensaker, nemlig Harald Espelund. Det er jo spesielt da, i og med at denne kommunen har søkt om flere stillinger enn det den faktisk har fått, og så kommer ordføreren i ettertid og sier at dette trenger de egentlig ikke, for det er egentlig dårlige barnevernsarbeidere som er problemet, ikke antallet barnevernsarbeidere – hvilket jeg synes er en drøy ansvarsfraskrivelse fra en ordfører. Jeg forventer bedre, og det kommer jeg til å uttale meg mer om.

Når det er sagt, er det helt riktig at vi har kompetanseutfordringer i barnevernet, men det knytter seg til både hvor store fagmiljøer man har og om man har mulighet til å beholde gode folk. Hvor store stillingsbrøker f.eks.

man tilbyr, er også et kommunalt ansvar. Det har også en likestillingsside. Men det handler også om ledelse osv. Vi adresserer det i fullt monn i den proposisjonen som representanten viser til, bl.a. ved etablering av en barnevernslederutdanning på masternivå.

Ingunn E. Ulfsten (KrF) [11:45:56]: Jeg takker igjen statsråden for svaret. Det er rett at jeg sikter til det oppslaget som gjaldt Ullensaker kommune.

Som nevnt i hovedspørsmålet mitt, har Romerikes Blad avdekket flere utfordringer i barnevernet. De hadde bl.a. et oppslag om Skedsmo kommune 10. april. Barnevernet i Skedsmo kommune strevde i fjor og hadde over 70 saker på vent. Det er det heldigvis ordnet opp i nå, og det er bra.

Men undersøkelsene fra barnevernet selv viser at 60 pst. av bekymringsmeldingene i kommunen handler om vold eller mistanke om vold mot barn. Det tallet overrasket dem, og det viser meg at det er en skremmende utvikling. Hva tenker statsråden om at stadig flere barnevernsaker nettopp er knyttet til vold? Er barnevernet skodd for å håndtere slike saker?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [11:46:55]: Det er et veldig viktig spørsmål som blir stilt her. Jeg tror at dette har å gjøre med at vårt samfunn er blitt mye mer oppmerksom på vold som rammer barn. Senere i dag skal jeg åpne utstillinga «Hvis klær kunne fortelle», som har vært her i Stortinget, og som vi nå skal vise departementene, hvor hovedbudskapet er at vi ser det ikke for vi tror det. Vi må gjøre det statsadvokaten sa på Dagsrevyen i går, nemlig klare å forestille oss at det verste kan skje med barn.

Det er en utvikling vi er inne i, ved å fjerne tabuer og begynne å adressere problemstillinger som har tilhørt de private hjem, og som ikke har blitt behandlet med det alvor, det søkelys og den oppmerksomhet som problemet fortjener. Når vi begynner å få dette fram i lyset, begynner barn å fortelle, fagfolk begynner å se, og vi begynner å få bedre kompetanse og samarbeid på tvers. Jeg tolker det som et tegn på at vi er på rett vei, og jeg tror vi kommer til å se en utvikling hvor stadig flere barn sjøl kommer til å si fra også når vi blir bedre til å snakke med barn.

Spørsmål 6

Steinar Reiten (KrF) [11:48:11]: «I et skriftlig spørsmål til statsråden datert 14. september 2012 etterlyste Kristelig Folkeparti en smidig tilnærming til kravet om fri bevegelse og mosjon på beite i § 10 i forskrift om hold av storfe. Dette kravet viser seg å bli vanskelig å oppfylle bl.a. for en del bønder med robotfjøs. Et oppslag i Nationen den 26. mars i år forteller at Mattilsynet skal «rydde opp» i uklarheter i forskriftene for hold av produksjonsdyr.

Kan statsråden bekrefte at en gjennomgang av § 10 i forskrift om hold av storfe er en del av dette arbeidet?»

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:48:52]: Kravet om fri bevegelse og mosjon på beite for all storfe – også de som går i løsdrift – kom inn i forskriften i 2004. For

dyr i løsdrift ble det gitt overgangsfrist fram til 1. januar 2013. Alle som har bygd et løsdriftsfjøs etter 2004, har vært klar over at dette kravet ville komme. Det skal ha vært gjort godt kjent.

Dersom beitekravet ikke lar seg oppfylle, åpner forskriften for at egnet luftegård kan brukes. Forskriften gir også hjemmel for å gi dispensasjon i særskilte tilfeller. Det har likevel vært noe uklarhet om praktisk utforming av luftegård. Videre har det vært uklarhet om muligheten for eventuelt å kunne få dispensasjon fra mosjonskravet der heller ikke luftegård kan benyttes. Jeg har derfor utsatt iverksettelse av mosjonsbestemmelsen for storfe i løsdrift med ett år.

Mattilsynets varslede gjennomgang av holdforskriften har som hovedformål å lage en mer hensiktsmessig struktur på regelverket og harmonisere like bestemmelser for ulike dyrearter. Dette innebærer bl.a. å presisere uklare formuleringer og foreslå sletting/endring av eventuelle nye krav der det anses å være behov for det.

I arbeidet med opprydding i regelverket har Mattilsynet bedt om og fått innspill fra berørte næringer. Noen av innspillene som er kommet, omfatter også mosjonskravet. Her er det først og fremst innspill om krav til dokumentasjon, bedre beskrivelse av når luftegård anses tilstrekkelig, og krav til utforming.

Mattilsynet har ikke fått vurdert alle innspillene ennå. Departementet er i dialog med Mattilsynet om hensiktsmessig ratifikasjon av forskriftens bestemmelse om fri bevegelse og mosjon. De innspillene Mattilsynet har fått i sin gjennomgang av alle holdforskriftene, kan bli nyttige i dette arbeidet.

Steinar Reiten (KrF) [11:50:47]: Jeg takker for svaret, som viser en praktisk og pragmatisk tilnærming til problemet. For en god del melkebønder som har investert tungt i nye driftsbygninger og robotteknologi de seneste årene, er gjeldstrykket så stort at de balanserer på en knivsgang når det gjelder driftsmarginer. En del av disse bønderne har fått godkjent nybygg som ikke ligger i nærheten av beiteareal med tilstrekkelig størrelse. Det gjør det i praksis umulig for dem å oppfylle kravet i § 10 i forskrift om hold av storfe, i og med at buskapen melker på robot 24 timer i døgnet. Det blir rett og slett umulig å kombinere kravet om mosjon på beite med praktiske løsninger for melking. Paragraf 10 i forskriften åpner for at kravet om mosjon og fri bevegelse kan oppfylles med å etablere luftegård i tilknytning til driftsbygningen. Moderne kaldfjøs er løsdriftsfjøs som i stor utstrekning tillater fri luftgjennomstrømning ved at store veggspalter kan åpnes og lukkes etter behov.

Er statsråden enig i at slike kaldfjøs kan sies å være luftegårder med tak over, og at buskap i slike fjøs dermed får tilnærmet like god dyrevelferd som i en luftegård uten tak i et regnfylt kystklima?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:51:48]: I den tiden jeg har vært landbruksminister, har jeg valgt å reise veldig mye rundt og møte mange bønder. Jeg har vært i 16 fylker og har vært i fjøs nesten i alle fylkene. En av de problemstillingene som har dukket opp, er nettopp den pro-

blemstillingen som representanten Reiten nå tar opp knyttet til mosjonskravet. Det var derfor jeg også utsatte det i fjor høst, fordi vi fikk den type innspill. Nå går vi igjen om regelverket på nytt og ser hvilke tilpasninger som skal gjøres, slik at det blir et best mulig regelverk når det er dyrevelferd som er målet.

Steinar Reiten (KrF) [11:52:25]: Jeg takker igjen for svaret. Jeg nevnte i mitt første spørsmål at mange bønder som har investert i nye driftsbygninger med melkerobot, ikke har tilstrekkelig beiteareal i nærheten av driftsbygningen til å oppfylle kravet i forskriften om mosjon på beite. Jeg har også snakket med flere av dem det gjelder, og de gir uttrykk for at de frykter pålegg om å bygge luftegårder med anlegg for gjødselhåndtering vegg i vegg med nye og moderne kaldfjøs, med god lufting, god plass og løsdrift. Et slikt pålegg vil påføre dem store ekstra kostnader, som i sin tur vil gjøre gjeldsbelastningen u håndterlig. Alternativet er da å avvikle driften framfor å risikere en konkurs. Hva er statsrådets svar til denne gruppen av bønder, som har våget å satse på landbruket i en tid der stadig flere gir opp og legger ned gårdsdriften?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:53:12]: Det viktigste svaret jeg har gitt til dem som har satset, og til mange av dem som har satset stort, er den generelle endringen vi gjorde på tollvernet. Spesielt for dem som driver stort, betyr den tollendringen vi gjorde i fjor høst, veldig mye, for det er volumprosenten som gjør at en tjener mest på det.

Når det gjelder mosjonskravet, er det viktig å huske på at dette ble bestemt i 2004, da Kristelig Folkeparti satt med makta. Det er lett å framsette en forskrift i 2004 som skal iverksettes i 2013, for da er det neste statsråd som får ansvaret. Jeg har egentlig nesten lyst til å gjøre det samme nå, vedta noe som skal gjennomføres i 2025 f.eks. Men poenget er at vi må ta dette på alvor, og det gjør jeg etter de møtene vi har hatt. Det var derfor jeg også stoppet det, eller utsatte det, for å gå igjennom det og se hvilke praktiske tilpasninger som gjøres, slik at vi får et godt og enkelt regelverk å forholde oss til som setter dyrevelferden i fokus. For dyrevelferd er et av de største kvalitetstrekkene ved norsk landbruk, og vi må sørge for at vi alltid ligger i front på det området.

Spørsmål 7

Henning Warloe (H) [11:54:34]: Jeg har følgende spørsmål til kulturministeren:

«Kulturdepartementet har i forskrift datert 27. desember 2012 gitt Film & Kino ansvar for finansiering av cinematekene utenfor Oslo. Som eneste cinematek i Norge får Cinemateket i Oslo statlig fullfinansiering fra departementet gjennom statsbudsjettet. Film & Kino har nå besluttet å kutte støtten til de øvrige cinematekene fra 2014.

Hva er årsaken til dette skillet mellom Cinemateket i Oslo og de øvrige, og hva vil statsråden nå gjøre for å sikre de andre cinematekenes økonomi?»

Statsråd Hadia Tajik [11:55:09]: Takk for spørsmålet. Fyrst spør representanten om skillet mellom Cinemateket i Oslo og de andre cinemateka, og derfor gjer eg fyrst greie for det.

Cinemateket i Oslo er ein del av Norsk filminstitutt og vert derfor finansiert over instituttet sitt driftsbudsjett. Slik har det vore sidan 1994. Cinemateka i resten av landet vart frå 2004 tildelt statsstøtte gjennom NFI. I 2009 vart finansieringa overført til Film & Kino. Det er kjent at avgiftsinntektene til Norsk kino- og filmfond har gått betrakteleg ned dei siste åra, og at nedgangen kan kome til å fortsetje. Inntektsnedgangen kjem, som representanten nok kjenner til, i all hovudsak av at omsetninga av dvd går ned og vert erstatta av elektronisk omsetning. Det har konsekvensar for økonomien til Film & Kino.

NFI forvaltar eit nasjonalt ansvar for kunnskap om filmarv og filmhistorie, som inneber at Cinemateket i Oslo, som er ein del av Norsk filminstitutt, har arbeidsoppgåver utover det dei andre cinemateka har. For å vere heilt konkret: Som følge av NFI sitt ansvar som nasjonalt cinematek har dei eit aktivt samarbeid og ein rådgjevande funksjon overfor dei regionale cinemateka. Det er NFI som har myndigheit til å sertifisere cinematek i Noreg. Internasjonalt representerer NFI norsk cinematekverksemd gjennom medlemskap i FIAF, ein verdensomspennende interesseorganisasjon for cinematek og filmarkiv. NFI er òg medlem i ACE, den europeiske organisasjonen for cinematek. Det inneber at dei er kontaktleddet med internasjonale selskap om filmkopiar som vert henta frå utlandet, og at dei tilbyr delar av seriar til andre cinematek.

Det betyr at Cinemateket i Oslo har ei større administrativ oppgåve enn det ein del av dei andre cinemateka har, og dei har det òg på vegner av dei andre cinemateka i landet. Som Cinemateket-leiar Svein Inge Sæther i Trondheim sjølv uttalte til filmtidsskriftet *Montages* 5. desember 2012, er Norsk filminstitutt

«en viktig pådriver for de norske cinematekene, selv om de ikke lenger administrerer midler for andre enn Oslo-cinemateket».

I tillegg gjer sjølv sagt Cinemateket i Oslo ein del av dei same oppgåvene som dei andre cinemateka gjer.

Kulturdepartementet tek den økonomiske situasjonen til Film & Kino på alvor. Me ser no på alternativ når det gjeld finansiering av Norsk kino- og filmfond. Av dei aktuelle tiltaka me ser på, er om avgifta kan verte innretta annleis, eller om oppgåver som Film & Kino i dag har, bør verte finansierte på ein annan måte. Det vert òg vurdert om det kan verte tilført midlar i ein avgrensa periode, eller om oppgåver kan verte flytta tilbake til statsbudsjettet, slik som Kortfilmfestivalen i Grimstad i 2013. Den økonomiske situasjonen til cinemateka utanfor Oslo vil inngå i denne vurderinga.

Henning Warloe (H) [11:58:21]: Jeg tror jeg skal gå i motsatt rekkefølge av det statsråden gjorde, og begynne med det siste, nemlig hva som nå kan gjøres for de øvrige cinematekene. Det brenner utvilsomt et blått lys, heter det vel, for driften til flere av disse. Det har vel også vært cinemateknedleggelse i Norge – jeg

har hørt at Lillehammer bl.a. har blitt nevnt den siste tiden.

Dette er åpenbart et ganske akutt problem. Den dårlige økonomien som følge av mindre avgiftsinntekter på grunn av nedgang i salget av dvd har jo også konsekvenser for filmfestivalene, som får halvert sin støtte. Da virker det kanskje litt puslete å si at man kan tilføre midler i en begrenset periode. Her må det åpenbart legges opp til en systemendring, og jeg ser at også styrelederen i Film & Kino sier at staten nå må ta sitt ansvar.

Statsråd Hadia Tajik [11:59:27]: Staten tek sitt ansvar med glede. Eg skisserte tre moglege løysingar på den vanskelege situasjonen som Film & Kino og dei som får sine midlar frå Film & Kino, no er i. Dei tre moglege løysingane er for det fyrste å endre avgiftsmodellen – det vil ha betydning for inntektene. Eg vil understreke at det har vist seg å vere ei utfordrande oppgåve, men me går inn i det med liv og lyst, og vil gjerne finne ein avgiftsmodell som ber over lengre tid.

Det andre moglege er å tilføre meir midlar i ein avgrensa periode for å avhjelpe situasjonen no som den er vorten meir prekær enn det ein opphavleg føresette.

Det tredje ein kan gjere, er å endre på dei oppgåvene som Film & Kino i dag har, og overføre noko av ansvaret f.eks. tilbake til statsbudsjettet, sånn som ein har gjort med Kortfilmfestivalen i Grimstad på eit tidlegare tidspunkt.

Eg tek ikkje stilling no til kva for løysing – ein eller fleire – me fell ned på, men eg ser alvorleg på situasjonen og vil gjerne finne ei løysing.

Henning Warloe (H) [12:00:36]: Det er vel det siste alternativet jeg oppfatter at bransjen føler er det eneste realistiske og bærekraftige, som styrelederen i Film & Kino også har påpekt.

Da vil jeg gå tilbake til dette som går på den åpenbare forskjellsbehandlingen som er, uansett hva historien måtte ha å si for det, mellom Oslo og Cinemateket i Oslo og filmtilbudet i Oslo gjennom Cinemateket og de øvrige byene. Det er altså slik at Cinemateket i Oslo ikke behøver å bekymre seg for den situasjonen som er berørt i dette

spørsmålet, fordi de har sin fullfinansiering inne allerede. Jeg forstår det slik at Cinemateket i Oslo kan tilby skoleelever i Oslo skolevisninger uten at Oslo kommune behøver å betale for det, mens man i andre byer må betale fordi økonomien er betydelig strammere.

Er det slik at kulturministeren oppfatter at denne statusen som nasjonalt cinematek innebærer, setter dette cinemateket i en særstilling i forhold til publikum og det tilbudet de gir til publikum?

Statsråd Hadia Tajik [12:01:40]: Eg meiner at rolla som Cinemateket i Oslo har som ein del av Norsk film-institutt, som eg òg gjorde greie for i det fyrste svaret, inneber at dei har ei anna administrativ byrde enn det dei andre cinemateka har, fordi dei har ein viktig pådrivarfunksjon og ei rolle som òg har betydning for dei andre cinemateka, som eg opplever at dei andre blant dei ulike cinemateka er einige i, og som dei òg gjev uttrykk for at Cinemateket i Oslo har som rolle.

Eg registrerer at representanten Warloe legg vekt på at det kan vere historiske grunnar til at det har vorte sånn, men eg meiner at dei historiske grunnane er sekundære. Det må vere realiteten som er det avgjerande, og realiteten er at Cinemateket i Oslo har ei anna administrativ oppgåve. Men når det er sagt, er eg oppteken av situasjonen til dei andre cinemateka. Eg tek som sagt deira situasjon alvorleg, og me ser nærmare på korleis me kan avhjelpe situasjonen som Film & Kino i dag er i.

Presidenten: Dermed er sak nr. 2 ferdigbehandla.

Sak nr. 3 [12:02:52]

Referat

Presidenten: Det ligg ikkje føre noko referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandla.

Er det nokon som forlanger ordet før møtet blir heva? – Møtet er heva.

Møtet slutt kl. 12.03.
